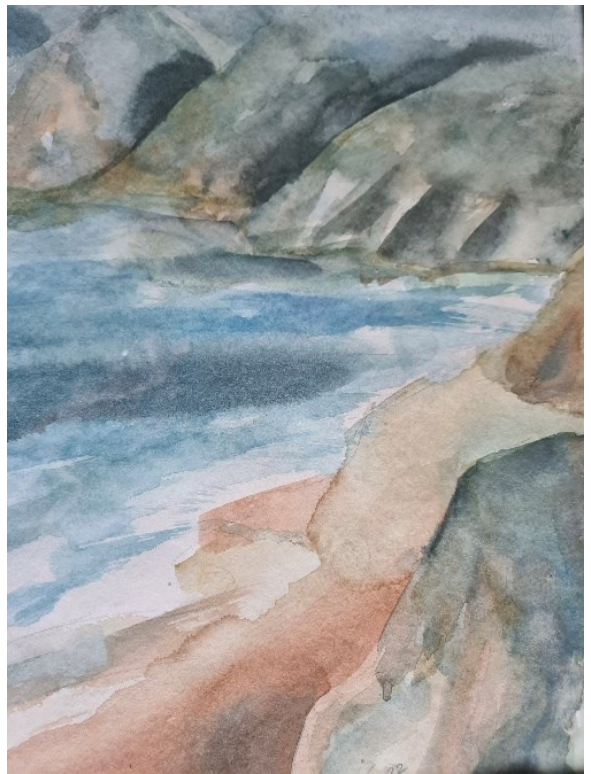

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2022

Merima Handanović: *Jutro na obali.*
Akvarel, 2022

Ljubljana, marec 2023

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2022

Ljubljana, marec 2023

Poročilo slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2022

Ljubljana, marec 2023

Besedilo: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej, Urška Telban, Petra Bališ, Alenka Gabriela Ščuka

Uredila: Alijana Šantej

Jezikovni pregled: Alijana Šantej, Urška Telban

Oblikovala: Urška Telban

Fotografije: arhiv SUTŽO, Janez Platiše

Fotografija na naslovnici: Merima Handanović: *Jutro na obali*. Akvarel, 2022

Izdala:

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost

Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Copy@print shop d.o.o. Ljubljana

Naklada: 7 izvodov

Predgovor

V predgovoru navajamo glavne poudarke delovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost v letu 2022, ki jih v nadaljevanju poročila podrobneje predstavljamo po posameznih sekcijah in področjih dela.

Članice *mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje* sta v letu 2022 povezala dva strokovna dogodka, ki smo ju izvedli ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS: 12. aprila smo izvedli usposabljanje vodij in mentorjev mreže z naslovom »Kakovostno in s skupnostjo povezano izobraževanje starejših«, 20. oktobra smo organizirali strokovni posvet mreže »Raziskovalno učenje starejših na univerzah za tretje življenjsko obdobje: zakaj, kako in za koga?«. Obe strokovni srečanja sta bili povezani z razširjeno sejo Sveta mreže. Mrežo, ki združuje 55 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc v sodelovanju s strokovnimi sodelavkami združenja.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Inštitut vodi njegova predstojnica dr. Dušana Findeisen. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je bila v letu 2022 vključena v osem evropskih projektov Erasmus+: (1) Timeless – Cultural Interpretation as a Non-Formal and Informal Learning Method in Adult Education, (2) TAG – True to Age, True to Gender, (3) GGA: Go Get Award – Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism, (4) Dreamlike Neighbourhood – Older people are making meaningful connections in their communities, (5) LearnersMot2 – Creating a continuous supportive learning environment for the 45+, low educated and low skilled learners, (6) Funmilies – Intergenerational Sport Solution for Healthy Ageing, (7) DAICE – Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education, (8) Four Elements in Arts. V decembru 2022 se je začel nov evropski projekt SEE U - Senior Explorers of Urban environments. Older people discover the neighbourhood digitally. Projekte vodi dr. Dušana Findeisen v sodelovanju s strokovno sodelavko Urško Majaron. V projektu CODANEC – Connecting Danube Neighbours by Culture sodeluje Alenka Gabriela Ščuka.

Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljana v študijskem letu 2022/23 združuje 188 študijskih skupin, kar je 8,5 % več skupin kot v enakem obdobju leta 2021; od tega deluje 63 študijskih skupin na daljavo in 125 v predavalnicah. Po dveh letih epidemije je bilo to prvo študijsko leto, ko jeseni zaradi poslabšanja zdravstvenih razmer ni bilo potrebno prekinjati izobraževalnih dejavnosti v predavalnicah.

Število študentov se je od preteklega študijskega leta povečalo zgolj za 0,6 %, bolj se je povečalo število študijskih mest, in sicer za 15,9 %. Predvsem pa se je povečalo število študijskih skupin, ki delujejo v predavalnicah, tj. za 64 % v primerjavi s prejšnjim študijskim letom. Hkrati pa se je seveda za 50,4 % zmanjšalo število študijskih skupin na daljavo. Še vedno del mentorjev in članov študijskih skupin, ki delujejo na daljavo, potrebuje podporo strokovnih sodelavcev UTŽO: svetovanje, dodatno usposabljanje in tehnično pomoč pri izobraževanju prek spleta.

Najvišja udeležba študentov je v izobraževalnih programih za umetnostno zgodovino (22 %), zgodovino (12,9 %), angleščino (10,3 %), geografijo (9,3 %), računalništvo in nove tehnologije (7,4 %), italijanščino (6,3 %), v naravoslovnih programih (4,4 %). Udeležba v ostalih izobraževalnih programih je nižja od 4 %.

Sekcijo *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavk Alenke Gabriele Ščuka, Urške Telban in Urše Kramberger. Področje računalniškega izobraževanja in spoznavanja novih tehnologij vodi Miha Kržič.

V letu 2022 smo kot konzorcijski partner nadaljevali s sodelovanjem v projektu *KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022*, ki ga vodi Javni zavod Cene Štupar. Namen projekta je spodbujati izobraževanje manj izobraženih zaposlenih oseb, starejših od 45 let. V letu 2022 smo v projektu izvedli dva programa: *Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel* za pridobivanje digitalnih kompetenc in program *Mozaik v angleškem jeziku* za pridobivanje jezikovnih kompetenc. V projektu sodelujeta Petra Bališ in Urška Telban.

Inštitut za disleksijo, ki ga vodi Petra Bališ, je v letu 2022 za ozaveščanje javnosti o disleksiji izvedel tri dogodke: *pogovor s pisateljico Anjo Štefan*, ki je delila svojo osebno izkušnjo disleksije, predavanje prof. dr. Ane Krajnc *Kaj je disleksija?*, enodnevni dogodek *Disleksija – ot(r)ok zakladov*, ki je bil namenjen otrokom z disleksijo in njihovim staršem. V letu 2022 so bila izvedena tudi tri predavanja v šolah za učitelje in strokovne delavce. Število testiranj za disleksijo se je v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečalo, izvedenih je bilo 72 testiranj, kar je 13 več kot v letu 2021. Zelo je obiskana Facebook stran Inštituta za disleksijo, ki ima že blizu 4.000 sledilcev. Inštitut za disleksijo ima zaradi boljše prepoznavnosti oblikovano tudi lastno spletno stran: <https://www.institutzadisleksijo.si>.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje ima status nevladne organizacije v javnem interesu na področju izobraževanja, kar potrjuje in izkazuje njeno delovanje v javno dobro. Ima status prostovoljske organizacije in je vpisana v Vpisnik prostovoljskih organizacij pri AJPES. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v mrežo EAPN Slovenija, ki je del Evropske mreže za boj proti revščini in socialni izključenosti (European Anti-Poverty Network). V imenu SUTŽO sodeluje v EAPN Slovenija dr. Dušana Findeisen. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je članica Slovenske mreže prostovoljskih organizacij pri Slovenski filantropiji. Smo tudi sopodpisniki Listine raznolikosti Slovenija, mreže organizacij, ki se zavezujemo, da v svoje delovanje integriramo vrednote raznolikosti, vključenosti in enakosti.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v več mednarodnih združenj. Je članica Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), evropskega združenja za starejše EURAG, Združenja DANET, obdonavski sosedi (Danube Networkers), Združenja obdonavskih civilnih organizacij (Danube Civil Society Forum). Prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovni mreži PION (Pass It On Network) in mreži PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education), dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age).

Besedilo za letno poročilo so prispevali strokovni sodelavci SUTŽO po svojih področjih dela: prof. dr. Ana Krajnc za sekcijo Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, dr. Dušana Findeisen za Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja, Petra Bališ za Inštitut za disleksijo in projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere, Alenka Gabriela Ščuka za projekt CODANEC, Alijana Šantej in Urška Telban za sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in druge dejavnosti združenja. Vsebinsko letnega poročila dopolnjujejo elektronske novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje: <http://www.utzo.si/e-novice/>

Alijana Šantej

KAZALO VSEBINE

SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	4
1. Mreža povezuje in združuje	5
2. Oblike povezovanja članic mreže	6
3. Strokovni dogodki mreže SUTŽO	8
4. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na nacionalni in mednarodni ravni	13
UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI	21
1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja	21
2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih	28
3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih	31
4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju	34
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA	42
I. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV	44
1. Projekti, ki so potekali v letu 2022 ali/in se zaključujejo v letu 2023	44
2. Projekti, ki se nadaljujejo in izvajajo v letu 2023	54
3. Projekti v pripravi	55
II. PERIODIKA, ČLANKI, PREDAVANJA, NASTOPI, FILMI	55
III. CODANEC	58
INŠTITUT ZA DISLEKSIO	60
Dejavnosti Inštituta za disleksijo	60
Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2022	61
DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA	65
Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022	65
Projekt Digitalna univerza za tretje življenjsko obdobje (skr. Digitalna UTŽO)	66
Specialna knjižnica	67
Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem	68
Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah	70
Sodelovanje z drugimi organizacijami	74
Javna kampanja	76
FINANČNO POROČILO ZA LETO 2022	81
PRILOGE	82

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2020/2021, 2021/2022 in 2022/2023	82
Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2022/2023	85
Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2022	89
Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO	94
Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2022	95

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2017-2022	29
Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2017-2022	29
Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu	32
Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti.....	32

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjava števila študijskih skupin in načina izvajanja izobraževanj v decembru 2021	25
Tabela 2: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2017-2022	28
Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2017-2022.....	29
Tabela 4: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin	30
Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih	31
Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu	31
Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti	32
Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	33
Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana.....	33

POSŁANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je združenje državlanske narave, ki starejšim omogoča boljšo vključenost v družbo, uveljavljanje večje družbene enakosti, doseganje prepoznavnosti v družbi, pridobivanje družbene moči, dejavno staranje, krepitev družbenih vezi z drugimi generacijami in družbenimi skupinami, vse na temelju znanja, kulture in organiziranega delovanja v lokalni skupnosti.

Združenje izvaja te naloge tudi s pomočjo internacionalizacije svojega delovanja, raziskovanja, razvoja, svetovanja, izobraževanja mentorjev in prostovoljcev animatorjev, izvajanjem kampanje za prepričevanje javnosti, nudenjem podporne strukture samo-organiziranim študijskim in drugim skupinam starejših ter njihovemu prostovoljskemu delovanju na temelju pridobljenega znanja in kulture.

Namen združenja je:

- ◇ ustvarjati okoliščine za osebno rast starejših za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami in to s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja, zagovorništva in delovanja v javnosti,
- ◇ spremljati in uvajati inovativne prakse izobraževanja, učenja in delovanja starejših,
- ◇ prizadevati si za pravice starejših in jim v ta namen omogočati pridobivanje znanja,
- ◇ spodbujati delovanje starejših v dobro razvoja lokalne skupnosti,
- ◇ manjšati neenakost družbenih skupin in delovati za doseganje družbene prepoznavnosti in enakosti starejših,
- ◇ krepiti kritično mišljenje in zmožnosti starejših za medsebojno strpnost, upoštevanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin,
- ◇ omogočati družbeno participacijo starejših,
- ◇ spodbujati, razvijati in izvajati zagovorništvo starejših za boljšanje in utrjevanje njihovega družbenega položaja ter družbenih vezi z drugimi generacijami,
- ◇ spodbujati, boljšati in omogočati povezovanje in samo-organiziranost ter medsebojno pomoč starejših s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja in delovanja v javnosti,
- ◇ nuditi podporo, informacije, izobraževanje in nasvete starejšim glede njihovih življenjskih okoliščin, glede prostovoljskega in plačanega delovanja v družbi,
- ◇ spodbujati nastanek novih prostovoljskih programov in drugih organiziranih dejavnosti v skupnosti, v katere se starejši lahko vključijo,
- ◇ analizirati in raziskovati vprašanja starejših, starosti in staranja ter izobraževanje starejših z osebnega in družbenega vidika,
- ◇ razvijati sodelovanje z drugimi organizacijami za starejše na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni,
- ◇ preučevati in lajšati posebne učne težave ter spodbujati talente oseb z disleksijo ne glede na njihovo starost,
- ◇ povečati osveščenost strokovnjakov in javnosti glede vprašanj starejših v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v dobro starejših upokojenih, starejših na prehodu v upokojitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko upokojeni ali so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji. Poleg izobraževanja starejših za dejavno državljanstvo, ki je njena temeljna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar izkazuje in potrjuje vrednost njenega delovanja v javno dobro.

Organiziranost

Za doseganje svojega poslanstva ima združenje štiri sekcije:

- ◇ Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
- ◇ Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani,
- ◇ Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja,
- ◇ Inštitut za disleksijo.

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 55 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, spodbuja razvoj novih univerz za tretje življenjsko obdobje, informira, koordinira in povezuje članice mreže, jim nudi strokovno in svetovalno podporo ter jih zastopa na nacionalni ravni. Mreža organizira strokovna srečanja (posvete, delavnice, usposabljanja ipd.) za vodje, mentorje in animatorje slovenskih UTŽO, ki jih na podlagi javnih razpisov delno sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Mrežo vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih proste izbire, vzajemnosti, prostovoljstva, medsebojne pomoči ter izmenjavi znanja, izkušenj in kulture med člani skupine in mentorjem. Člani skupin svoje učenje in delovanje uravnavajo sami, ob strokovnem vodstvu mentorja in organizacijski podpori animatorja-prostovoljca. V skupinah poteka pod mentorjevim vodstvom skupna gradnja novega znanja v podporo razvoja dejavnega državljanstva starejših. Sekcijo vodi Alijana Šantej.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni na področjih, kjer raziskovanje podpira razvoj izobraževanja za osebno rast in družbeno delovanje starejših državljanov. V izpolnjevanju svojega poslanstva sledi načelu javnega interesa, sodeluje v presoji in raziskovanju pomembnih družbenih vprašanj, ki jih postavijo njegovi člani, državni organi, organizacije, civilna družba ter posamezni raziskovalci. Razvojna naloga Inštituta je, da raziskuje in napoveduje potrebe starejših po izobraževanju, da ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za odrasle in starejše odrasle. Inštitut vodi predstojnica dr. Dušana Findeisen.

Inštitut za disleksijo preučuje disleksijo, osvešča javnost za razumevanje disleksije in oseb z disleksijo, posveča pa se tudi iskanju individualnih rešitev v podporo otrokom in njihovim staršem, odraslim in starejšim odraslim. Delo Inštituta je namenjeno tudi podpori pri odkrivanju strategij, ki jih posamezniki razvijejo za premagovanje učnih in drugih težav. V ta namen organizira Inštitut javna predavanja, svetovanja in testiranja. Delo Inštituta vodi Petra

Bališ, v strokovnem delu Inštituta sodelujejo prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in mag. Marija Velikonja.

Organigram Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Namen Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je povezovanje članic mreže, pospešitev njihovega strokovnega razvoja, povečanje socialnega in človeškega kapitala ter povečanje njihove družbene moči. Članice mreže so organizirane kot nevladne organizacije ali kot del druge organizacije (npr. drugega društva, javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali na področju kulture itd.), če imajo lastno organizacijsko strukturo, skladno z opredeljenim konceptom delovanja univerze za tretje življenjsko obdobje, določeno stopnjo samostojnosti znotraj organizacije in če v lokalnem okolju delujejo po načelu samo-organizacije.

Za uresničevanje svojega namena mreža razvija, izvaja in spodbuja naslednje dejavnosti:

- mreženje članic kot podpora nacionalnemu, regijskemu in lokalnemu socialno-ekonomskemu razvoju;
- razvijanje področja izobraževanja starejših v Sloveniji ter spremljanje razvoja potreb in stanja na področju izobraževanja starejših;
- izvajanje raziskovalne dejavnosti kot podlage za oblikovanje nacionalnih strategij in slovenske zakonodaje na področju socialnega razvoja in novih ekonomskih vzorcev dejavnega staranja v tretjem življenjskem obdobju;
- prizadevanje za pridobivanje finančnih virov za delovanje mreže in razvoj izobraževanja starejših;
- izdajanje priročnikov za usposabljanje mentorjev in drugih strokovnjakov za tretje življenjsko obdobje, izdajanje študijskega gradiva, promocijskega gradiva (predstavitvene zgibanke, plakati) in razvijanje spremljajočih dejavnosti;
- sodelovanje in koordinacija z drugimi pristojnimi nacionalnimi organizacijami in vladnimi organi (ministrstvi, pristojnimi za izobraževanje, znanost, socialne zadeve, enake možnosti, zdravje, kulturo in drugimi ministrstvi, Andragoškim centrom Slovenije, Zvezo društev upokojencev Slovenije in drugimi organizacijami);
- urejanje in razvijanje osrednjega specializiranega informacijsko-dokumentacijskega centra o starejših in specializirane knjižnice;
- načrtovanje, organiziranje in izvajanje izobraževalnih dejavnosti za starejše za premagovanje socialne izločenosti in v podporo novi družbeni integraciji ljudi po upokojitvi in za medgeneracijsko sodelovanje;
- razvijanje in uvajanje modela medgeneracijskega učenja in sodelovanja;
- raziskovanje in sodelovanje v mednarodnih projektih, mednarodni mobilnosti starejših, izvajanje študijskih in drugih izmenjav, sodelovanje na skupnih spletnih portalih in drugih spletnih aplikacijah za pospeševanje mednarodnega sodelovanja v praksi.

1. Mreža povezuje in združuje

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) povezuje 55 UTŽO, članic mreže, po Sloveniji. Članice mreže informira, koordinira in povezuje ter omogoča strokovno in svetovalno podporo z individualnimi svetovalnimi obiski, organiziranimi posveti in usposabljanji za vodje UTŽO, mentorje in animatorje. V ta namen organizira izobraževalna in svetovalna srečanja, strokovne posvete, mednarodni festival znanja in kulture starejših in druge izmenjave med članicami mreže ter spodbuja razvoj novih UTŽO po Sloveniji. Mreža podpira razvoj kakovosti izobraževanja starejših, zato posveča posebno skrb usposabljanju vodstev UTŽO, mentorjev in animatorjev. Povezovanje članic mreže in prenos tekočih informacij o dogajanjih v mreži poteka tudi preko E-novic SUTŽO in rednega obveščanja po elektronski pošti o aktualnih dogajanjih v mreži.

Mreža SUTŽO združuje 55 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je priznana kot eno od šestih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih in je nosilna mreža za izobraževanje starejših v Sloveniji. Dejavnosti mreže delno sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS preko letnega javnega razpisa za sofinanciranje programov in dejavnosti za izobraževanje odraslih.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zaščiteni ime in predstavlja jasno opredeljen koncept in model delovanja: študij poteka kontinuirano skozi celo študijsko leto v obliki študijskih krožkov, s sodelovanjem mentorja in animatorja ter aktivnega sodelovanja vseh članov skupine ter prenašanjem znanja, izkušenj in nasledkov izobraževalnega dela v lokalno okolje. Študenti sami prevzamejo odgovornost za svoje delo in učenje ter prenos znanja in izkušenj v lokalno skupnost; v delovanje, ki je osebni izziv in obenem koristno za skupnost. Takšen način delovanja se v formaliziranih dejavnostih v okviru institucije težje razvije, širino dobi v nevladni organizaciji. Izobraževanje na univerzah za tretje življenjsko obdobje temelji na znanstvenih vedah in disciplinah ter je naravnano izrazito neprofitno.

2. Oblike povezovanja članic mreže

Svet mreže SUTŽO

Mreža SUTŽO ima Svet mreže, sestavljen iz regijskih predstavnikov članic mreže. Vsaka seja Sveta je zaradi boljšega sodelovanja in pretoka informacij razširjena seja, kamor vabimo predstavnike vseh članic mreže. Seja Sveta običajno spremlja strokovni posvet na izbrano aktualno temo ali usposabljanje mentorjev in vodij članic mreže SUTŽO, kar podpira razvoj celotne mreže, naše skupnosti. Koordinacijsko, strokovno in administrativno delo za mrežo opravljajo strokovne sodelavke na sedežu Združenja SUTŽO.

V letu 2022 sta v povezavi s strokovnimi srečanji mreže potekali dve razširjeni seji Sveta mreže SUTŽO: 29. seja po vrsti se je odvila 12. aprila 2022 v okviru usposabljanja za vodje in mentorje mreže, 30. seja je potekala 20. oktobra v okviru strokovnega posveta mreže. Obe strokovni srečanji kot tudi seji Sveta mreže sta potekali v prostorih City hotela v Ljubljani. Zaradi racionalizacije stroškov (potni stroški članic mreže, najem prostora) strokovno srečanje vedno povežemo z razširjeno sejo Sveta mreže.

Bistveni povzetki 29. seje Sveta mreže: Univerze za tretje življenjsko obdobje, članice mreže SUTŽO, ki še nimajo svoje spletne strani, naj čim prej uredijo lastno spletno stran, saj dostop do informacij po spletu postaja vse bolj nujen za promocijo delovanja in izobraževalnih aktivnosti UTŽO. Univerze za tretje življenjsko obdobje naj na svoji spletni strani navedejo, da so članice Mreže SUTŽO in uredijo povezavo do njene spletne strani: www.utzo.si. Mreža SUTŽO se s študijskimi krožki, v katerih poteka raziskovalno učenje in raziskovalno delo, pridružuje Gibanju za občansko znanost. Članice Mreže SUTŽO podprejo protivojno resolucijo, ki jo je za evropsko združenje starejših EURAG pripravila prof. dr. Ana Krajnc.

Bistveni povzetki 30. seje Sveta mreže: Predstavniki slovenskih UTŽO so izmenjali svoje izkušnje z oblikovanjem novega študijskega leta. Večina predstavnikov UTŽO je navedla, da v tem študijskem letu potekajo izobraževanja večinoma v živo v predavalnicah, zgolj manjši del izobraževanj poteka na daljavo. Nekatere članice mreže so izpostavile, da je vpis v študijsko leto 2022/23 celo presegel število udeležencev pred obdobjem epidemije, kar potrjuje potrebe starejših po izobraževanju v živo, ko osebni stiki poleg pridobivanja znanja omogočajo gradnjo prijateljskih medosebnih odnosov in skupnih doživljanj ob izobraževanju in obštudijskih dejavnostih. Udeleženci so ugotavljali, da je epidemija Covid-19 vsekakor pospešila digitalizacijo izobraževanja starejših, saj se je mnogo starejših naučilo uporabljati IKT orodja, ko je postalo učenje na daljavo edina možnost za pridobivanje znanja in (virtualno) druženje. Vsekakor pa si je večina starejših želela čim prej ponovno srečevanje v živo v predavalnicah, kar dokazuje tudi povečano število članov na slovenskih UTŽO, članicah mreže.

Povezovanje mreže SUTŽO na nacionalni in mednarodni ravni

SUTŽO kot vodilna mreža za izobraževanje starejših redno sodeluje z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. Občasno sodeluje tudi na razpisih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za zdravje, če se razpisi tematsko pokrivajo s področji našega delovanja. Članice mreže s svojim delovanjem rešujemo tudi socialne in zdravstvene probleme. Z delovanjem naše skupnosti zmanjšujemo

psihične in zdravstvene težave starejših, ker delujemo v dobro zdravega in dejavnega staranja. Naše delovanje je usmerjeno tudi v razvoj digitalizacije starejših, saj bodo ti brez računalniškega znanja ostali na obrobju družbe.

Pri raziskovanju in razvoju izobraževanja starejših ter nastajanju nove strokovne literature se SUTŽO povezuje predvsem z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, s SAZU za razvoj skupnostnega raziskovanja, z Andragoškim centrom Slovenije v pripravi skupnih tematskih dogodkov ter občasno tudi z drugimi sorodnimi organizacijami v okolju (npr. Zvezo društev upokojencev Slovenije, Gerontološkim društvom Slovenije, Slovensko filantropijo itd.). Pri razvoju abonmajev za starejše se povezujemo z vidnimi kulturnimi ustanovami v okolju: s Slovenskim mladinskim gledališčem, Mestnim kinom Kinodvor, Slovensko kinoteko in na ta način širimo model sodelovanja s kulturnimi ustanovami med članice mreže, saj tovrstno sodelovanje bogati in podpira kakovost izobraževanja starejših.

Pomembno je povezovanje mreže SUTŽO z mednarodnimi organizacijami in sodelovanje v svetovnih združenjih, saj na ta način pridobivamo širši vpogled v mednarodno dogajanje, hkrati pa širimo dobre primere domačih praks tudi v mednarodni prostor. SUTŽO zastopa članice mreže na mednarodni ravni s sodelovanjem v evropski organizaciji za starejše EURAG, Evropskem združenju za raziskovanje izobraževanja odraslih (ESREA), Združenju DANET, prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovnih mrežah PION (Pass It On Network) in PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education). Dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age). SUTŽO zastopa članice mreže tudi z uspešnim sodelovanjem v evropskih projektih Erasmus+, s čimer se znanje prenaša tudi nazaj v mrežo.

Družbena vloga mreže SUTŽO

Izobraževanje starejših, to je izobraževanje v obdobju po upokojitvi, ki lahko traja 30 in tudi več let, je pomemben del vseživljenjskega izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že 39 let, ima veliko družbeno odgovornost za razvoj izobraževanja starejših in dejavne starosti, saj je največja in nosilna mreža za izobraževanje starejših v slovenskem prostoru. Naloga mreže SUTŽO je spodbujanje in razvijanje dejavne starosti in dejavnega državljanstva starejših. Izobraževanje in delovanje sta dva vzporedna in tesno prepletajoča se vseživljenjska procesa. Človek živi, ko deluje in se uči ne glede na starost. Če se starejši ne razvijajo, postanejo namesto medsebojnega dopolnjevanja breme mlajšim generacijam. V Sloveniji predstavljajo upokojenci več kot četrtno vsega prebivalstva. Demokratična, zdrava in ustvarjalna družba ne more imeti take množice socialno izločenih ljudi. Evropska in svetovna javnost si prizadevata za vključujočo družbo (inclusive society) vseh generacij.

Izobraževanje starejših vpliva na kakovost življenja njih samih in drugih generacij. V ta namen vodimo v mreži več dejavnosti: zagovorništvo za področje izobraževanja in družbenega delovanja starejših na nacionalni ravni (delovna skupina za zagovorništvo SUTŽO), razvijamo in dopolnjujemo koncept vseživljenjskega učenja in vseživljenjskega delovanja (delovna skupina za srebrno ekonomijo ali vseživljenjsko delo), oblikujemo skupne cilje, za katere si prizadevamo, da se uresničujejo (filmsko usposabljanje, gledališče starejših, usposabljanje za računalniško programiranje).

Razvijamo in izvajamo kontinuirano usposabljanje mentorjev in animatorjev, izdajamo učna pisma **Mentor in znanje** ter **E-novice** Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki jih posredujemo mentorjem in vodstvom članic, **izdajamo strokovne in znanstvene publikacije, sodelujemo v evropskih projektih**, prizadevamo si za kakovostno izobraževanje starejših in dejavno staranje. Izobraževanje starejših je nepogrešljiv del vseživljenjskega izobraževanja. V sodobni družbi starejši ne morejo obstati brez učenja, sicer postanejo breme mlajšim generacijam, kar ni prednost dolgožive družbe.

Vodimo tudi **dokumentacijo za mrežo SUTŽO** in **tematsko knjižnico** o izobraževanju in delovanju starejših. Nadaljujemo s sodelovanjem v evropskih projektih s partnerji širom Evrope, kjer **posredujemo svoje znanje in izkušnje**, hkrati pa prenašamo v mrežo SUTŽO evropske smernice nadaljnega razvoja dolgožive družbe.

Sofinanciranje članic mreže SUTŽO

V letu 2022 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS sofinanciralo dejavnost članic mreže SUTŽO v višini 3.000 € za posamezno UTŽO. Simbolično vsoto vsaka od univerz oplemeniti in »pomnoži« s prostovoljnim delom. Četudi majhna vsota, pa je pomembna, ker daje priznanje in družbeni pomen univerzam za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji.

3. Strokovni dogodki mreže SUTŽO

V letu 2022 sta članice Mreže SUTŽO povezala dva strokovna dogodka: 12. aprila usposabljanje vodij in mentorjev, 20. oktobra strokovni posvet članic mreže SUTŽO. Oba strokovna dogodka je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Teja Dolgan, vodja Sektorja za izobraževanje odraslih na MIZŠ, se je udeležila obeh dogodkov in dejavno sodelovala s prispevkoma.

Usposabljanje za vodje in mentorje mreže SUTŽO: Kakovostno in s skupnostjo povezano izobraževanje starejših

Z usposabljanjem, ki smo ga izvedli 12. aprila, smo zasledovali naslednje cilje:

- spoznati glavne dejavnike, ki vplivajo na kakovost v izobraževanju starejših;
- pridobiti novo znanje na področju menedžmenta v nevladnih organizacijah;
- prepoznati razliko med sočutnim in sovražnim starizmom ter njunim vplivom na medgeneracijske odnose;
- pridobiti znanje za preseganje stereotipov o starejših;
- spoznati učinkovite pristope za večjo prepoznavnost UTŽO v svojem okolju ter uporabo digitalnih orodij za učinkovito komuniciranje in povezovanje z lokalno skupnostjo;
- širiti zavedanje o vlogi in pomenu izobraževanja starejših na osebni in družbeni ravni.

Prof. dr. Ana Krajnc je uvodoma opredelila cilje v izobraževanju starejših, ki so: spoznavni oziroma učni cilji (pridobiti novo znanje), akcijski (pridobljeno znanje uporabiti) in skupnostni (delovati v dobro skupnosti).

Dr. Tanja Možina z Andragoškega centra Slovenije se je v diskusiji z udeleženci usposabljanja poglobila v dejavnike, ki vplivajo na kakovost v izobraževanju starejših. Izpostavila je predvsem naslednje vidike izobraževanja starejših: (a) Vloga mentorja v študijskih skupinah starejših, (b) Načrtovanje in izvedba izobraževanja, (c) Poznavanje značilnosti starejših udeležencev in njihov vpliv na skupno kreiranje izpeljave izobraževanja, (č) Različne oblike podpore udeležencem med izobraževanjem. Posebej se je osredotočila na vlogo mentorja, vrednote, ki ga vodijo pri mentorstvu, njegovo osebno vizijo, motivacijo za mentorstvo, zadovoljstvo pri mentorskem delu itd. Udeleženci so prispevali svoje poglede in izkušnje mentorskega dela. Poudarili so, da mentorstvo v študijskih skupinah starejših bogati tudi njih, v osebnem in strokovnem pogledu, da se hkrati, ko predajajo znanje, tudi sami učijo.

Dr. Tanja Možina je na posvetu osvetlila dejavnike, ki vplivajo na kakovost v izobraževanju starejših

Alenka Blazinšek Domenis iz Zavoda Nefiks, Stičišča nevladnih organizacij Središče, je poudarila potrebo po delitvi vlog v nevladnih organizacijah. Vso težo odgovornosti za delovanje ne more nositi zgolj predsednik društva, marveč se mora delo porazdeliti med vse člane NVO, kar se tudi prepleta s konceptom delovanja študijskih skupin starejših na univerzah za tretje življenjsko obdobje: odgovornost za delovanje, učenje in izvedbo obštudijskih aktivnosti skupine prevzamejo vsi člani skupine z animatorjem na čelu.

Otto Gerdina, asistent na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in direktor Zavoda za aplikativne študije OPRO, je spregovoril o razliki med sočutnim in sovražnim starizmom ter njunem vplivu na odnose med generacijami. Vsakršne oblike starizmov ohranjajo stereotipne podobe o starejših, spodbujajo nerazumevanje med generacijami in povečujejo razslojevanje družbe. Za preseganje in rušenje stereotipov lahko veliko naredijo starejši sami, ki morajo biti pozorni na pokroviteljski odnos do njih (sočutni starizem) in imeti ničelno toleranco do sovražnega starizma. Veliko vlogo pri tem imajo predvsem odločevalci politik in mediji, ki krojijo javno mnenje o podobi starejših in njihovi vlogi v družbi.

Mag. Petra Bališ je predstavila analizo predstavitve članic mreže SUTŽO na spletu. Večina univerz za tretje življenjsko obdobje je prisotnih na spletu: od skupno 55 članic mreže jih ima 19 oziroma 35 % samostojno spletno stran, 27 članic oziroma 49 % ima oblikovano podstran v okviru spletne strani organizacije (denimo UTŽO pri knjižnici, ljudski univerzi ipd.), brez spletne strani deluje 9 članic oziroma 16 % vseh članic mreže. Nekatere univerze za tretje življenjsko obdobje imajo tudi svojo Facebook stran ali se pojavljajo tudi na drugih družbenih omrežjih. Posebej se je posvetila temu, kako narediti učinkovito promocijo za programe in dejavnosti UTŽO v svoji skupnosti. Izpostavila je pomen prisotnosti na spletu za boljše doseganje ciljne skupine starejših in njihovo vključevanje v izobraževanje. Prav tovrstno spletno pojavljanje omogoča večjo prepoznavnost UTŽO v lokalnem okolju in širše.

V mreži SUTŽO smo februarja in marca 2022 izvedli raziskavo »Prilagajanje izobraževanja starejših epidemiološkim razmeram«. Z raziskavo smo želeli dobiti vpogled v stanje Mreže SUTŽO pred in med epidemijo. Vprašalnik je konceptualno razvila in zasnovala prof. dr. Ana Krajnc. Alenka Gabriela Ščuka je naredila analizo odgovorov članic mreže in rezultate raziskave predstavila udeležencem usposabljanja. Predstavila je težave ob prehodu na izobraževanje na daljavo (pomanjkanje računalniškega znanja starejših, odpor do tovrstnega načina izobraževanja, slaba tehnična opremljenost UTŽO, slaba tehnična opremljenost udeležencev izobraževanja itd.), kot tudi prednosti izobraževanja na daljavo. Rezultate raziskave smo objavili na domači spletni strani na povezavi: <https://www.utzo.si/raziskava-o-izobrazevanju-na-slovenskih-univerzah-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-med-epidemijo>

Usposabljanja se je udeležilo 47 udeležencev iz vse Slovenije, od tega tudi pet študentk andragogike s Filozofske fakultete v Ljubljani, ki so v tem obdobju opravljale andragoško prakso v naši organizaciji.

Dogodek smo snemali in posnetek posredovali vsem članicam mreže SUTŽO – za utrjevanje vsebin, ki smo jih obravnavali na usposabljanju kot tudi za podlago za izvedbo internih izobraževanj na posamezni UTŽO. Objavo na dogodek in povzetek usposabljanja smo delili po družbenih omrežjih: na naši domači spletni in Facebook strani, v Seniorskih novicah, na Twitterju itd.

Strokovni posvet: Raziskovalno učenje na univerzah za tretje življenjsko obdobje: zakaj, kako in za koga?

Strokovni posvet mreže SUTŽO, ki smo ga izvedli 20. oktobra 2022, smo namenili raziskovalnemu učenju na slovenskih univerzah za tretje življenjsko obdobje. V različnih študijskih programih na univerzah za tretje življenjsko obdobje nastaja veliko vrednih nasledkov raziskovalnega dela, ki imajo pomen za lokalno ali tudi širšo skupnost. Univerze s tem bistveno prispevajo k skupnostni znanosti, podpirajo razvoj svojega kraja in postajajo pomemben socialni subjekt v lokalni skupnosti. Na posvetu smo spoznali primere dobrih praks raziskovalnega učenja na slovenskih univerzah za tretje življenjsko obdobje.

Prof. dr. Ana Krajnc je v uvodu v posvet izpostavila, da je eno temeljnih gibal človekovega razvoja vedoželjnost, potreba po novem znanju, delovanju in vključenosti v skupnost. Povezovanje s skupnostjo daje osnovo za delovanje starejših, dejavno starost ter uporabo znanja in izkušenj starejših v dobro lokalnega razvoja. Izobraževanje starejših ni samo sebi namen. Starejši se učijo, da s svojim znanjem nekaj počnejo, nekaj spremenijo, da to znanje uporabijo, zase in za skupnost, v kateri živijo ali se vanjo na novo vključijo. Študij nekega področja na univerzi za tretje življenjsko obdobje se prepleta s potrebami kraja, v katerem starejši živijo in delujejo. Tako se pri njih prebudi interes, da bi tudi sami preučevali ali raziskovali: preteklost svojega kraja, stare običaje, zanimive lokalne zgodovinske osebnosti, arhitekturno in umetnostno dediščino v svojem okolju ali preprosto izberejo neko temo, ki jih zanima in se povezuje z vsebino programa, ki ga študirajo na univerzi za tretje življenjsko obdobje. Na univerzah za tretje življenjsko obdobje se starejši vključujejo tudi v številne študijske krožke za ustvarjanje v slikarstvu, keramiki, kiparstvu, kamnoseštvu, pisanju, umetniški fotografiji ipd. Nasledke svojega ustvarjanja, preučevanja in raziskovanja nato objavljajo (zborniki, monografije, katalogi, vodniki ipd.) in predstavljajo na javnih dogodkih v svojem kraju ali širše.

Asist. dr. Sonja Bezjak je na posvetu predstavila Arhiv družboslovnih podatkov, ki deluje v okviru FDV, njegov namen in dostopnost podatkov. Arhiv družboslovnih podatkov ima vlogo osrednjega nacionalnega podatkovnega središča za družboslovje in dolgotrajno hrani raziskovalne podatke, zanimive za družboslovne analize, s poudarkom na problemih, povezanih s slovensko družbo. Udeleženci posveta so se seznanili s poslanstvom in storitvami tega arhiva.

Na posvetu smo posvetili posebno pozornost vprašanju odprte znanosti in odprtih podatkov ter možnostim sodelovanja med tistimi, ki raziskujejo ljubiteljsko (t. i. *citizen science*) in profesionalnimi raziskovalci. V hitro spreminjajoči se družbi znanja potrebe po raziskovanju prestopajo meje profesionalnih institucij. Na pobudo prof. dr. Zdravka Mlinarja in somišljenikov se je pri SAZU oblikovala iniciativa Znanost skupnosti (v javnosti ima različna poimenovanja: skupnostna znanost, občanska znanost, odprta znanost, vseživljenjska znanost). Med pobudniki te iniciative je tudi mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, katere člani študijskih skupin že vrsto let preučujejo, raziskujejo in ustvarjajo na različnih področjih ter delijo nasledke svojega učenja in delovanja s širšo skupnostjo.

Udeleženci posveta so prejeli izvod (kopijo) članka prof. dr. Zdravka Mlinarja »Vsak ve nekaj, vsi vemo vse«, objavljenega v časopisu Delo 29. 4. 2021, ki nazorno predstavi pomen gibanja občanske znanosti za demokratizacijo znanosti, hkrati pa opozarja, da občanska znanost v Sloveniji nima ustreznega mesta v znanstveni politiki. Prof. dr. Mlinar izpostavlja, da mora raziskovalna dejavnost skladno s potrebami družbenega razvoja postati sestavni del vsakdanjega življenjskega okolja, ne zgolj zaprtih krogov v profesionalnih institucijah.

Izr. prof. dr. Marko Radovan je uvodoma spregovoril na splošno o učenju starejših, motivaciji starejših za učenje, značilnostih tega izobraževanja, predvsem kognitivnih sposobnostih starejših z vidika spoznanj razvojne psihologije in nato posebej o metodah v izobraževanju starejših. V nadaljevanju se je osredotočil na raziskovalno učenje: prednosti te metode, stopnje raziskovalnega učenja (Dewey, J.), načrtovanje raziskovalnega učenja, učinke na skupnost. Cilj raziskovalnega učenja je uporaba pridobljenega znanja, zase in za skupnost.

Po teoretičnem delu posveta so predstavniki slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje predstavili nasledke raziskovalnega učenja in delovanja na svojih UTŽO: *Vodni viri v občini Log – Dragomer* (Društvo DVIG, UTŽO Log – Dragomer), *Kašče na območju občine Ivančna Gorica* (UTŽO Ivančna Gorica), *Reliefna upodobitev furmanstva na Vipavskem* (Društvo Most, UTŽO Ajdovščina), *Etnološka dediščina na Ilirsko-Bistriškem* (UTŽO Ilirska Bistrica), *Naše kapelice* (UTŽO Grosuplje), *Sledi služkinj in aleksandrink po Krasu, Brkinih in Vipavskem* (UTŽO Kras), *Še ne videna Ljubljana* (UTŽO Ljubljana), *Zeleno zlato, grenka roža: zgodovina hmeljarstva v Savinjski dolini* (UTŽO Žalec).

V popoldanskem delu posveta smo najprej prisluhnili predstavitvi projekta Digitalna univerza

za tretje življenjsko obdobje (Urška Telban, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje), ki ga namenjamo krepitvi digitalnih spretnosti zaposlenih, animatorjev in članov študijskih skupin. Izpostavila je, da ne moremo govoriti o sodobni digitalni družbi, če ne omogočimo razvoja digitalnih kompetenc tudi starejšim, ki jim poznavanje novih tehnologij pomeni samostojnost in povezovanje z drugimi generacijami. Brez digitalnega znanja ostajajo izločeni iz mnogih sfer družbenega življenja in odvisni od pomoči drugih, predvsem pa jim poznavanje sodobnih tehnologij lajša življenje na številnih področjih.

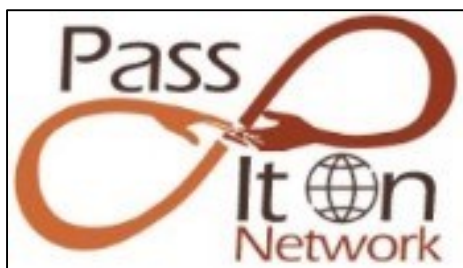
V nadaljevanju je dr. Dušana Findeisen predstavila evropske projekte Erasmus+, v katere se vključuje Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Slikovno predstavitev (PowerPoint) njenega prispevka smo naknadno posredovali vsem članicam mreže po e-pošti.

Strokovnega posveta se je udeležilo skupno 63 udeležencev iz 34 organizacij za izobraževanje starejših. Posvet smo tudi snemali in posnetek posredovali vsem članicam mreže: za utrjevanje spoznanj s posveta in za nadaljnje deljenje na svoji lokalni UTŽO. Prav tako smo vsem članicam mreže poslali tudi gradivo (PowerPoint predstavitev s posveta), objavili pa smo jih tudi na naši domači spletni strani: <https://www.utzo.si/usposabljanje>. Videoposnetek intervjuja Janeza Platiše s prof. dr. Ano Krajnc o raziskovalnem učenju na univerzah za tretje življenjsko obdobje je objavljen na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=ak70pNM9mMI>

4. Druge oblike delovanja in povezovanja članic mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na nacionalni in mednarodni ravni

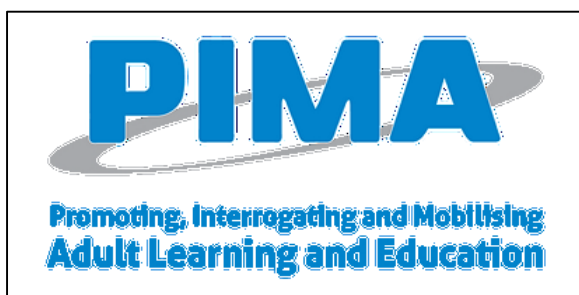
Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v svetovni mreži PION

Mreža PION (Pass It On Network: A global Exchange for Positive Ageing, slov. Mreža predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje) povezuje priznane strokovnjake in druge zainteresirane za področje staranja in vprašanj starejših iz vsega sveta z namenom učenja in izmenjave izkušenj o pozitivnih primerih, strategijah in inovacijah zdravega in aktivnega staranja. Več: <https://www.passitonnetwork.org>

Prof. dr. Ana Krajnc je kot predstavnica SUTŽO tudi v letu 2022 sodelovala na virtualnih srečanjih mreže PION. Velik poudarek delovanja te mreže je na premagovanju prepada v digitalizaciji med mlajšimi in starejšo generacijo, kar bistveno ovira medgeneracijsko sodelovanje in neodvisnost starejših.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v mednarodni mreži PIMA

Prof. dr. Ana Krajnc dejavno sodeluje v mreži PIMA (Promoting, Interrogating and Mobilising Adult Learning and Education – a global network of adult and lifelong learning educators, activists and scholars), ki kritično in ustvarjalno spremlja stanje in razvoj na področju izobraževanja odraslih in starejših odraslih. Za posebno izdajo glasila te mreže je prispevala članek o izobraževanju starejših (PIMA Bulletin Special Issue No 43, julij 2022), dostopen na spletni povezavi: <https://www.pimanetwork.com/post/pima-bulletin-special-issue-no-43>

Sodelovanje na slavnostnem dogodku ob 30. obletnici Sveučilišta za treću životnu dob Zagreb

Sveučilište za treću životnu dob Zagreb, ki deluje v okviru Pučkog otvorenog učilišta Zagreb, je v letu 2022 obeležilo 30 let svojega delovanja. Z UTŽO Zagreb smo vsa leta njenega delovanja tesno povezani, od samih začetkov v letu 1992, ko sta se prof. dr. Maja Špan in Jasna Čurin povezali z našo organizacijo glede razvoja izobraževanja starejših v Zagrebu.

Na jubilejnim dogodku v Zagrebu 29. novembra je SUTŽO zastopala Alijana Šantej s prispevkom, v katerem je v sliki in besedi predstavila 30-letno sodelovanje zagrebške in ljubljanske univerze za tretje življenjsko obdobje, skozi katerega smo gradili most medsebojnega učenja, izmenjave izkušenj, povezovanja in prijateljstva.

Sodelovanje na 26. Andragoškem kolokviju Andragoškega centra Slovenije: Pogled na prehojeno pot in izzive prihodnosti

Prof. dr. Ana Krajnc je 7. junija 2022 sodelovala na andragoškem kolokviju, ki je bil posvečen 30. obletnici delovanja Andragoškega centra Slovenije. Na dogodku je imela plenarno predavanje o pogledu na razvoj andragogike v slovenskem prostoru. Kolokvij je potekal v okviru Tednov vseživljenjskega učenja 2022.

Sodelovanje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje na letnem posvetu Andragoškega centra Slovenije: *Zdravi. Prodorni. Prožni.*

25. in 26. oktobra 2022 je potekal v Portorožu letni posvet ACS, katerega osrednja tema je bilo psihofizično zdravje izobraževalcev, udeležencev izobraževanja in širše družbe. V imenu Mreže SUTŽO sta prvi dan posveta v delavnicah sodelovali Alijana Šantej in Mirjam Bevc Peressutti s prispevki: (1) Programi in projekti SUTŽO za varovanje in ohranjanje zdravja ter socialno vključevanje starejših, (2) Raziskovalno učenje na univerzah za tretje življenjsko obdobje in (3) Organizirano prostovoljstvo starejših v javnih ustanovah.

Drugi dan posveta je na panelni razpravi »Izzivi izobraževanja odraslih« sodelovala prof. dr. Ana Krajnc, ki je v svojem prispevku izpostavila predvsem pomen povezovanja izobraževanja odraslih in kulture.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na strokovni konferenci o izpopolnjevanju izobraževalcev odraslih: *Kje smo? Kako naprej?*

Ljudska univerza Ajdovščina je 21. oktobra 2022 organizirala strokovno konferenco za izobraževalce odraslih, na kateri je v panelni razpravi o potrebah izobraževalcev odraslih sodelovala prof. dr. Ana Krajnc.

11. oktober, Cankarjeva knjižnica - UTŽO Vrhnika

Prof. dr. Ana Krajnc se je udeležila slavnostnega dogodka ob začetku novega študijskega leta UTŽO Vrhnika.

Prispevka za znanstveno monografijo *Homo senescens II*

Prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej sta sodelovali pri pisanju znanstvene monografije *Homo senescens* (Starajoči se človek), ki jo bo izdala Univerza na Primorskem. Monografija je drugi del učbenika, ki bo podlaga za študij za bodoče andragoge in izobraževalce starejših. Prof. dr. Ana Krajnc je prispevala članek »Pomen socialne klime in fluktuacija v izobraževanju starejših«, Alijana Šantej članek z naslovom »Mednarodni festival znanja in kulture starejših – za povezovanje s skupnostjo in vstop starejših v javni prostor«.

Spletne novice mreže SUTŽO

E-novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge v širši javnosti. V *E-novicah* predstavljamo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. Odpiramo tudi širša vprašanja starejših, širimo zavedanje o njihovih novih socialnih vlogah, spodbujamo in krepimo dejavno staranje in dejavno državljanstvo starejših. Novice so namenjene tudi povezovanju članic mreže, predstavljanju njihovih dejavnosti in dogodkov. V letu 2022 sta izšli dve številki *E-novic*; posamezna številka obsega v povprečju osem do devet strani. *E-novice*

redno objavljamo tudi na domači spletni strani SUTŽO, na povezavi: <https://www.utzo.si/e-novice>.

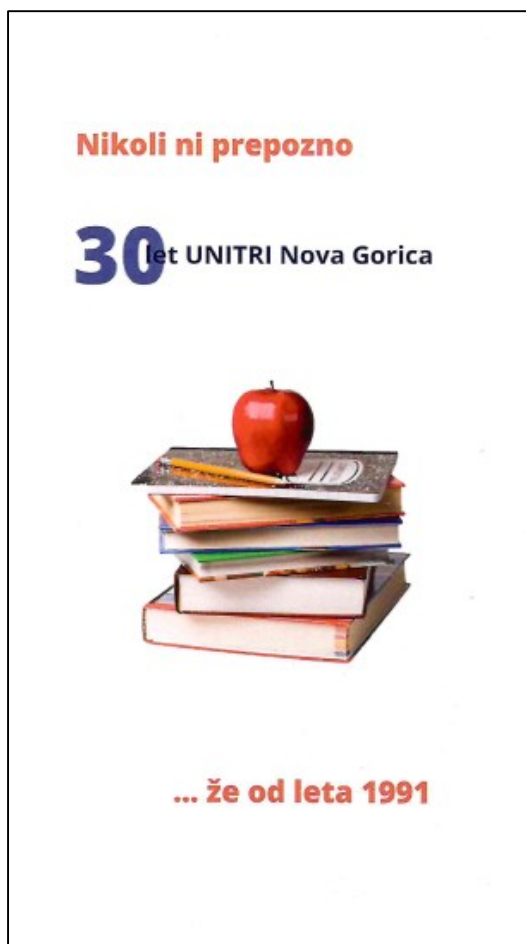
Mentor in znanje

V letu 2022 smo na e-naslove članic mreže SUTŽO poslali tri številke spletnih učnih pisem *Mentor in znanje*:

- Znanje starejših za razvoj skupnosti: opolnomočenje prostovoljstva starejših v okviru evropskega projekta GGA (Go Get Aweard: Empowering Senior Volunteerism) (januar 2022),
- Smernice za izobraževanje odraslih, ki smo jih razvili v evropskem projektu Timeless (junij 2022),
- Oblike medgeneracijskega športa: kaj nam je pomagal razumeti evropski projekt Funmilies? (oktober 2022).

Jubilejne obletnice UTŽO po Sloveniji

30 let UTŽO Nova Gorica

UTŽO Nova Gorica je 7. maja 2022 obeležila 30 let svojega delovanja. Slovesnost, ki so jo oblikovale članice in člani UTŽO skupaj z mentorji in gosti, je potekala v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica. Ob tej priložnosti so izdali tudi pregledni zbornik z naslovom Nikoli ni prepozno, ki z različnimi prispevki članov in mentorjev povzema 30 let delovanja UTŽO Nova Gorica.

20 let UTŽO Murska Sobota

UTŽO Murska Sobota je 12. maja 2022 s slavnostno prireditvijo obeležila 20 let svojega delovanja. V kulturnem programu so sodelovali člani njihove UTŽO in njihovi vnuki, pevski oktet Prekmurci in sodelavci Malega radia na Murskem valu. Slavnostna govornica na dogodku je bila prof. dr. Ana Krajnc, predsednica Mreže SUTŽO.

10 let UTŽO Logatec

Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec je v letu 2022 praznovala deset let delovanja. Jubilej so obeležili s slovesnostjo 28. septembra v Narodnem domu Logatec. V imenu Mreže SUTŽO sta se dogodka udeležili prof. dr. Ana Krajnc in Petra Bališ. UTŽO Logatec je v jubilejnem letu izdala pregledno publikacijo, v kateri je strnila deset let svojega delovanja.

25 let UTŽO Domžale

Okrogla miza na UTŽO Domžale: V tretjem življenjskem obdobju nas bogatijo učenje, ustvarjalnost in druženje

Ob 25. obletnici Društva Lipa – UTŽO Domžale je 16. novembra 2022 potekala v Knjižnici Domžale okrogla miza o pomenu učenja, ustvarjalnosti in druženja v tretjem življenjskem obdobju. V imenu Mreže SUTŽO se je okrogle mize udeležila Alijana Šantej. UTŽO Domžale je obeležila jubilej tudi s pregledno fotografsko razstavo v Galeriji Knjižnice Domžale.

Posredovanje vabil na dogodke UTŽO po Sloveniji

Članicam mreže smo posredovali obvestila in vabila posameznih UTŽO:

- 5. 1. 2022: *Pogovor o čaju*. Izobraževalna srečanja v okviru cikla *Pogovori z Darjo Rojec* na UTŽO Log–Dragomer;
- 7. 1. 2022: *Psihološka odpornost v času epidemije*. Predavatelj: mag. Domen Kralj in dr. Naša Konec Juričič. Organizator predavanja: UTŽO Celje;
- 1. 2. 2022: *Med impresijo in ekspresijo, med naturalizmom in vizijo*. Predavateljica: Tina Bizjak. Organizator predavanja: UTŽO Ljubljana;
- 21. 2. 2022: *Družbena vloga starejših žensk in uporaba spolno nevtralnega jezika v izobraževanju starejših*. Voditeljica delavnice: dr. Dušana Findeisen. Organizator dogodka: UTŽO Ljubljana;
- 4. 5. 2022: *Poletna spletna univerza*. Vabilo UTŽO Ljubljana.
- 9. 5. 2022: *Skrita kultura: ohranjati danes za jutri*. Predavateljica: dr. Dušana Findeisen. Organizator predavanja: UTŽO Ljubljana;
- 27. 5. 2022: *Dedovanje in dedno pravo*. Predavatelj: Mohor Fajdiga. Organizator predavanja: LU Krško - UTŽO Krško;
- 25. 11. 2022: *Zakaj ženske, zakaj starejše ženske?* Predavateljica: dr. Dušana Findeisen. Organizator dogodka: UTŽO Ljubljana;
- 29. 11. 2022: *Pomagajmo jim, da postanejo prostovoljci*. Predavateljica: dr. Dušana Findeisen. Organizator dogodka: UTŽO Ljubljana.

Za medsebojno obveščanje članic Mreže SUTŽO smo na naši domači spletni strani www.utzo.si oblikovali rubriko *Dogajanja v mreži*, kjer lahko članice mreže spremljajo

aktualne dogodke na univerzah za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji:
<http://www.utzo.si/dogajanje-v-mrezi>

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja

Splošno o sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje študijske skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, ki delujejo pod vodstvom strokovno usposobljenega mentorja. Sekcijo vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavcev Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger, Urške Telban in Mihe Kržiča.

Osnovna organizacijska oblika v sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijska skupina, katere člani z izmenjavo znanja in izkušenj, prostovoljnim delom, medsebojno pomočjo, javnim delovanjem in podporno članarino uresničujejo program svoje skupine in s tem poslanstvo in cilje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost.

Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin zahtevajo obsežno strokovno, organizacijsko in administrativno delo ter tehnično podporo. Na sedežu združenja poteka tekoče delo, kot je organizacija delovanja študijskih skupin, urejanje prostorov, urnikov, učnih pripomočkov, vodenje evidenc študentov, študijskih skupin, mentorjev, animatorjev itd., delo z mentorji pri oblikovanju novih študijskih programov, svetovanje ob vpisu, izvedba vpisa in oblikovanje ter uvajanje novih študijskih skupin, spremljanje študijskih skupin in mentorjev pri delu, stalna tehnična pomoč pri izvajanju izobraževanja v predavalnicah in na daljavo, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, mesečni obračuni za mentorje in prostore, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd. Iz leta v leto se kot poseben segment dela povečuje tehnična podpora mentorjem pri izvajanju izobraževanj (delo z učnimi pripomočki v predavalnicah, uporaba Zooma, delo prek spleta in uporaba raznih spletnih programov ipd.).

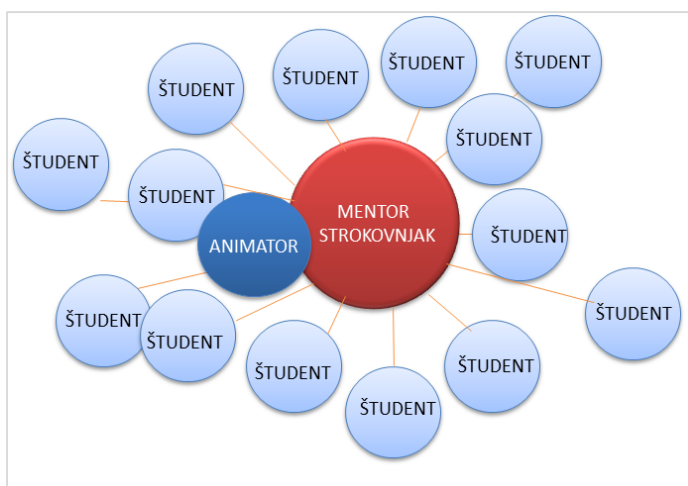
Pomemben del našega dela je vzdrževanje stikov z že vključenimi študenti (svetovanje pri premestitvi v drugo skupino, svetovanje v primeru organizacijskih in drugih težav v skupinah, združevanje skupin, svetovanje v primeru konfliktnih situacij v skupini itd.). V letu 2022 se je ponovno zelo povečalo število stikov v živo (z mentorji, animatorji, člani študijskih skupin) na sedežu UTŽO, hkrati pa poteka veliko stikov tudi po telefonu in elektronski pošti.

Redni letni program v študijskih skupinah teče praviloma strnjeno osem mesecev v okviru študijskega leta. Poleg rednega programa teče še vrsta razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela v javnih ustanovah, javne predstavitve nasledkov učenja študentov UTŽO, sodelovanje na javnih dogodkih, povezovanje in sodelovanje z drugimi

strokovnimi ustanovami, publiciranje, izobraževanje mentorjev in animatorjev, vodenje in mentorstvo študentov na študijski praksi, evalvacija programa itd.

Animator in mentor študijske skupine

Animatorjeva vloga je večplastna, predvsem ima povezovalno vlogo v študijski skupini: je vezni člen med člani študijske skupine, med skupino in mentorjem ter med študijsko skupino in vodstvom UTŽO. Animator spodbuja spoznavanje in povezovanje med člani skupine, razvija pozitivno vzdušje in dobre odnose v skupini. Spodbuja učenje v študijskem krožku, išče in predlaga dodatne vire za učenje, obvešča skupino o aktualnih dogajanjih v okolju v povezavi z izobraževalnim programom. Animira in motivira člane skupine za dejavnosti v okolju (razstave, raziskave, preučevanje kulturne dediščine, aktivnosti za urejanje kraja ipd.), vodi in ureja evidence skupine ter je v oporo mentorju pri organizaciji dela in učenja študijske skupine.

Mentor študijske skupine je strokovni vodja za namembno študijsko področje, zato ima v skupini središčno vlogo. Mentorji vodijo študijske skupine ob organizacijski podpori animatorja in sodelovanju vseh članov študijske skupine. Člani študijske skupine skozi leta delovanja ob mentorjevem in animatorjevem spodbujanju in vodenju zlagoma vse bolj prevzemajo odgovornost za organizacijo delovanja svoje študijske skupine, mentor pa se vse bolj posveča strokovnemu načrtovanju in izvajanju izobraževalnega dela študijske skupine.

Študijsko leto 2021/22: januar-maj 2022

V začetku leta 2022 je bila še prisotna razširjenost okužb s koronavirusom, kasneje pa se je stanje začeloboljšati in skladno s tem smo v mesecu marcu začeli izvajati obširno animacijo za izvedbo izobraževanj v predavalnicah. Predvsem smo želeli pritegniti v izobraževalne dejavnosti tiste študente, ki se niso vključevali v izobraževanje na daljavo in že dve leti niso bili v stiku s svojo študijsko skupino, mentorjem, izobraževalnim programom.

Veliko študijskih skupin se kljub načrtni promociji ni oblikovalo za tako kratko obdobje izobraževanja v živo (april-maj 2022). Večina je želela, da se skupina ponovno oblikuje z začetkom novega študijskega leta, oktobra 2022. Kljub temu se je nekaj študijskih skupin preselilo s spleta v predavalnice, nekatere skupine so se tudi nekoliko povečale s člani, ki zaradi epidemije dve leti niso bili vključeni v izobraževalna srečanja. Nekaj skupin pa se je na pomlad

ponovno oblikovalo zaradi možnosti delovanja v živo v predavalnicah. Tako smo študijsko leto 2021/22 maja zaključili s skupno 179 skupinami, kar je sedem skupin več kot decembra 2021.

Poletna spletna univerza

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana, T: 01 433 20 90, E: univerza3@siol.net, I: www.utzo.si <i>Poletna spletna univerza 2022</i>				
IZOBRAŽEVALNI PROGRAM	MENTOR / MENTORICA	TERMIN	DATUMI IZOBRAŽEVALNIH SREČANJ	
			JUNIJ	SEPTEMBER
SONCE IN VALOVI: GEOGRAFIJA JUŽNE EVROPE IN SREDOZEMSKIH OTOKOV	Erik Logar , mag. geografije in zgodovine	Ponedeljek, 16.00 do 17.30	6., 13., 20., 27. junij	5., 12., 19., 26. september
BISERI KITAJSKE ARHITEKTURE IN UMETNOSTI	Doc. dr. Helena Motoh , univ. dipl. sinologinja, doktorat iz azijskih filozofij	Sreda, 9.00 do 10.30	1., 8., 15., 22. junij	7., 14., 21., 28. september
ČLOVEŠKA ZGODOVINA MORIJ IN OCEANOV	Dr. Boštjan Plut , univ. dipl. zgodovinar in filozof, doktor zgodovinskih znanosti	Četrtek, 15.00 do 16.30	2., 9., 16., 23. junij	1., 8., 15., 22. september

Tudi v letu 2022 smo junija in septembra organizirali »Poletno spletno univerzo«. Mentorji UTŽO Ljubljana so pripravili tri izobraževalne programe, ki so v navedenih poletnih mesecih povezali 92 študentov ljubljanske in univerz za tretje življenjsko obdobje iz drugih krajev Slovenije.

Animacija za vpis, potek vpisa

Si želite bolje razumeti sebe in druge ter dogajanja okoli nas,
obuditi nekdanja ali razviti nova zanimanja, se učiti z radostjo v prijateljski skupini,
razvijati in utrjevati digitalne spretnosti, spoznavati tuje jezike in druge kulture,
se naučiti naravnega vrtnarjenja, se poglobiti v likovno, glasbeno, literarno,
gledališko, filmsko umetnost?

Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje!

Kot vsako leto smo tudi tokrat v mesecu septembru namenili posebno pozornost animaciji za vpis, ki je tako kot predhodna leta potekala pod sloganom *'Recite znanju DA'*. Animacijsko besedilo s plakatom in navedbe programov za vpis smo objavili na domači spletni in Facebook strani, spletnih portalih MojaLeta.si in Mojaobcina.si, v Seniorskih novicah in spletnem katalogu Andragoškega centra Slovenije Kam po znanje. Na oglasnih panojih na Poljanski cesti 6 smo razstavili animacijske plakate in sezname izobraževalnih programov za vpis. Izdali smo tudi novo predstavitevno zgibanko »Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje«, ki smo jo delili ob vpisu, na festivalu nevladnih organizacij Lupa 8. septembra v centru Ljubljane in drugih javnih mestih.

Vpis v študijske skupine je po dveh letih epidemije ponovno potekal v živo, še vedno pa tudi po telefonu in elektronski pošti, vendar je bilo v primerjavi z leti pred korono novih vpisnikov malo. V obdobju od 15. avgusta do 30. septembra smo zabeležili 161 novih vpisnikov. Največ se jih je odločilo za vpis v naslednja študijska področja: naravoslovni programi (28), angleški jezik (26), italijanski jezik (23), umetnostna zgodovina (18), zgodovina (16), slikarstvo (15), nemški jezik (12), španski jezik (11) itd. Ostali izobraževalni programi so zastopani z manj kot 10 novimi vpisniki.

Hkrati pa smo v začetku študijskega leta 2022/23 beležili kar precej izpisov študentov preteklega študijskega leta. Poleg prepisa v druge študijske skupine (19,4 %) so bili razlogi za izpis predvsem zdravstveno stanje (11,2 %), zaključek programa oziroma prenehanje delovanja študijske skupine (10,4 %), razne življenjske okoliščine (4,6 %), neustrezen termin (3,3 %), neustrezen program (3,2 %), mnogi pa ob izpisu tudi niso želeli navesti razloga za izpis.

Usposabljanje mentorjev in študentov UTŽO za izobraževanje na daljavo ter izvajanje redne tehnične podpore pri izvajanju izobraževanja na daljavo

Za študente UTŽO smo februarja 2022 v okviru projekta CODANEC organizirali delavnico za uporabo Zoom orodja. Delavnice, ki sta jo vodila Alenka Gabriela Ščuka in Martin Razpotnik, se je udeležilo 14 študentov UTŽO.

V septembru 2022 smo organizirali delavnico za mentorje za osvežitev uporabe Zoom orodja za izvajanje izobraževanja na daljavo. Usposabljanje je vodil Miha Kržič, koordinator in mentor za računalniško izobraževanje na UTŽO Ljubljana. Poleg organizirane delavnice je potekalo tudi individualno usposabljanje in svetovanje mentorjem, ki so pri izvajanju izobraževanj na daljavo naleteli na specifično tehnično težavo. Sicer pa na sedežu UTŽO med celotnim študijskim letom izvajamo stalno tehnično podporo za mentorje in študente pri poteku izobraževanja na daljavo. To delo opravljata Urška Telban in Alenka Gabriela Ščuka, za reševanje specifičnih težav je pristojen mentor za računalništvo Miha Kržič.

Študijsko leto 2022/23

Na novo študijsko leto 2022/23 smo se skozi poletje pripravljali za izvedbo dveh načinov izobraževanj: v predavalnicah in na daljavo. Izhajali smo iz pobud študentov, ki so večinoma želeli preiti od izobraževanja na daljavo k izobraževanju v živo v predavalnicah. Hkrati pa so nekateri študenti izrazili željo, da se izobraževalna srečanja njihove študijske skupine tudi v tem študijskem letu odvijajo na daljavo, saj je tak način zanje bolj enostaven (ne izgubljajo časa za prevoz in/ali parkiranje), bolj varen (ni strahu za prenos okužb), bolje slišijo mentorja

in vidijo predvajane vsebine na zaslonu ipd. Za mentorje smo za izvajanje izobraževanja na daljavo ponovno zakupili Zoom račune (za celo študijsko leto), ki omogočajo neprekinjeno izobraževalno delo za udeležbo do 100 oseb.

V predavalnicah na Poljanski cesti 6 in ostalih najetih prostorih po mestu je bilo potrebno zagotoviti razkužila, pripravili smo tudi navodila in dopise (plakate in pisna navodila na oglasnih deskah, navodila po elektronski pošti) za upoštevanje higienskih ukrepov in redno zračenje prostorov.

V septembru smo pripravili in dali v tisk vzorce položnic za individualno poravnavanje članarin. Položnice oziroma UPN (univerzalni plačilni nalogi) delno že izpolnimo s podatki naše organizacije z namenom, da bi študentom čim bolj olajšali poravnavanje članarin. Zaradi lažjega evidentiranja članarin smo vsakemu članu dodelili individualno sklicno številko, ki je enaka zaporedni številki posameznega člana v naši evidenčni bazi. Vzorčno položnico s spremnim dopisom (obrazložitev glede načina poravnavanja članarine) prejme vsak vpisani študent UTŽO po redni pošti. September je tudi mesec, ko je potrebno za mentorje pripraviti pogodbe za mentorsko delo, z najemodajalci pa dogovoriti in skleniti dogovore o uporabi prostorov in učnih pripomočkov.

Oktober je vedno zelo dinamičen mesec, saj se skupine še oblikujejo, hkrati poteka še vpis, veliko je prepisov iz ene v drugo študijsko skupino, pa tudi izpisov, ko posamezniki ugotovijo, da jim program ne ustreza ali da so vpisali preveliko številko programov in nato po uvodnih srečanjih zožijo svojo udeležbo na izbrane programe.

Kot je razvidno iz spodnje tabele, se je z novim študijskim letom 2022/23 izrazito povečalo število študijskih skupin, ki delujejo v živo v predavalnicah, in sicer za 64 %. Oktobra se je namreč »vrnilo v šolske klopi« kar nekaj študijskih skupin, ki so se zaradi epidemije dve leti srečevale na daljavo oziroma nekatere med epidemijo sploh niso delovale. Hkrati pa se je seveda zmanjšalo število študijskih skupin, ki so prejšnje študijsko leto delovale na daljavo, in sicer za 50,4 %. Skupno se je število študijskih skupin v primerjavi z decembrom v predhodnem letu povečalo za 16 skupin oziroma za 8,5 %.

Število študijskih skupin, ki delujejo	December 2021	December 2022
- v predavalnici:	45	125
- na daljavo:	127	63
SKUPAJ	172	188

Tabela 1: Primerjava števila študijskih skupin in načina izvajanja izobraževanj v decembru 2021 in 2022

Srečanja z animatorji in mentorji

Z namenom, da bi ponovno vzpostavili osebni stik z mentorji in animatorji ter obudili in utrdili vlogo animatorja v študijskih skupinah na univerzah za tretje življenjsko obdobje, smo ob začetku študijskega leta 2022/23 zanje organizirali več izobraževalnih srečanj v manjših skupinah. Na srečanjih smo jim predstavili poslanstvo in dejavnosti naše organizacije, delovanje UTŽO med epidemijo, statistiko udeležencev študijskih programov, spregovorili o

vlogi mentorja in animatorja, načelu samo-organizacije študijskih skupin, animatorjem smo predstavili novo spletno aplikacijo za evidentiranje članstva v skupinah, ki smo jo razvili s sofinanciranjem Ministrstva za javno upravo itd. Vseh srečanj se je udeležilo skupno 71 animatorjev in 19 mentorjev.

Izvajanje mestnega programa izobraževanja odraslih

Mestna občina Ljubljana je v letu 2022 sofinancirala dva izobraževalna programa UTŽO Ljubljana, ki smo ju izvedli kot del mestnega programa izobraževanja odraslih:

- *Spoznamo svoje mesto in domovino* (mentorici mag. Olga Paulič in Meta Havliček),
- *Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas* (mentor dr. Damir Josipovič).

Programa smo začeli izvajati prvi teden januarja in zaključili konec meseca maja 2022. Skupno ju je obiskovalo 86 udeležencev, od tega 17 udeležencev program *Spoznamo svoje mesto in domovino* ter 69 udeležencev program *Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas*. Skupno smo izvedli 84 pedagoških ur programa. Izobraževanje v navedenih dveh programih je bilo za udeležence brezplačno.

Delovna skupina NVO za digitalno vključenost starejših

UTŽO se je v drugi polovici leta 2022 aktivno vključila v delovno skupino nevladnih organizacij za digitalno vključenost starejših, ki deluje v okviru Mreže NVO za vključujočo informacijsko družbo. Cilj skupine je spodbuditi vladne ukrepe za čim večjo digitalno vključenost starejših in utrditi vlogo NVO kot kompetentnega sogovornika pri izvajanju politik za področje digitalizacije starejših. Delovna skupina deluje v okviru Mreže NVO za vključujočo informacijsko družbo, vodi jo Simon Delakorda. Skupina povezuje več NVO, ki zasledujejo skupni cilj večje digitalne vključenosti starejših in drugih skupin z oviranostmi: Zveza društev upokojencev Slovenije, Srebrna nit – združenje za dostojno starost, Društvo Duh časa, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Zavod IZRIIS, Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Festival za tretje življenjsko obdobje, Mestna zveza upokojencev Ljubljana, Zavod za digitalno dostopnost A11Y.si, Zavod Simbioza Genesis, Zavod Rhea – tehnologija za kakovost življenja.

Delovna skupina NVO za digitalno vključenost starejših na srečanju s predstavniki Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo

Skupina se redno, na približno 14 dni, srečuje na virtualnih sestankih, kjer skupaj načrtuje aktivnosti za doseganje ciljev. UTŽO v delovni skupini zastopa Alijana Šantej. Člani delovne skupine so imeli v mesecu novembru srečanje s predstavniki Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo in Združenjem bank Slovenije. Služba za digitalno preobrazbo RS načrtuje v začetku leta 2023 nov javni razpis za izvajalce usposabljanj s področja razvoja digitalnih kompetenc za starejše.

Enajsta šola v knjigarni

Enajsta šola v knjigarni je plod programskega sodelovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Mladinske knjige, knjigarne Konzorcij. Cikel javnih mesečnih predavanj pod imenom *Enajsta šola v knjigarni* se odvija vsak prvi torek v mesecu ob 11. uri v okviru študijskega leta Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje; od oktobra do maja naslednjega koledarskega leta. Na njih priznani predavatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavljajo raznovrstna področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost. S tem konceptom si Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje prizadeva, da starejše in izobraževanje starejših umesti v javni prostor.

Z izvajanjem predavanj v okviru Enajste šole v knjigarni smo po dveletni prekinitvi zaradi epidemije ponovno začeli maja 2022 in nadaljevali z novim študijskim letom oktobra 2022. V letu 2022 so se v Enajsti šoli v knjigarni zvrstila naslednja predavanja:

- ◊ 3. maj: *Slovenska kulturna dediščina na UNESCO seznamu svetovne dediščine*. Predavatelj: mag. Dušan Kramberger.
- ◊ 4. oktober: *Med strahom in upanjem*. Predavateljica: prof. dr. Ana Krajnc.

Poljanska cesta: Od Peglezna do Peglezna.
Foto: Študijska skupina Trgi, ulice in stavbe okoli nas

- ◊ 15. november: *Mesto živi v ljudeh. Od Peglezna do peglezna*. Predavateljica: Meta Kutin. Sodelovali sta Vida Vilhar Pobegajlo in Mira Rajh, članici študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas.
- ◊ 6. december: *Izvori gledališča*. Predavateljica: Katarina Saje.

Abonma Gledališče ob petih

Univerza za tretje življenjsko obdobje sodeluje s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Po ogledu predstave sledi pogovor z ustvarjalci in igralci gledališke predstave. Vloga UTŽO je promocija gledališkega abonmaja med študenti UTŽO po elektronski pošti, deljenje promocijskih zgibank in objava na domači spletni strani UTŽO:

<https://www.utzo.si/utzo-ljubljana/program-za-javnost>

Več: <https://mladinsko.com/sl/abonmaji/abonma-gledalisce-ob-petih>

Abonma Filmska srečanja ob kavi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerska ustanova Mestnega kina Kinodvor v abonmaju *Filmska srečanja ob kavi*. UTŽO promovira filmski program med študenti UTŽO z deljenjem promocijskega gradiva in objavami na domači spletni strani UTŽO:

<https://www.utzo.si/utzo-ljubljana/program-za-javnost>

Več: <https://www.kinodvor.org/filmska-srecanja-ob-kavi>

2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih

Število študentov

Podatke o številu študentov, številu študijskih mest (udeležbi) in številu študijskih skupin za pripravo letnega poročila vedno zajemamo v mesecu decembru. Število študentov je v študijskem letu 2022/23 v primerjavi s predhodnim študijskim letom višje za 19 študentov oziroma le za 1 %. V primerjavi s preteklim študijskim letom se je število študijskih mest povečalo.

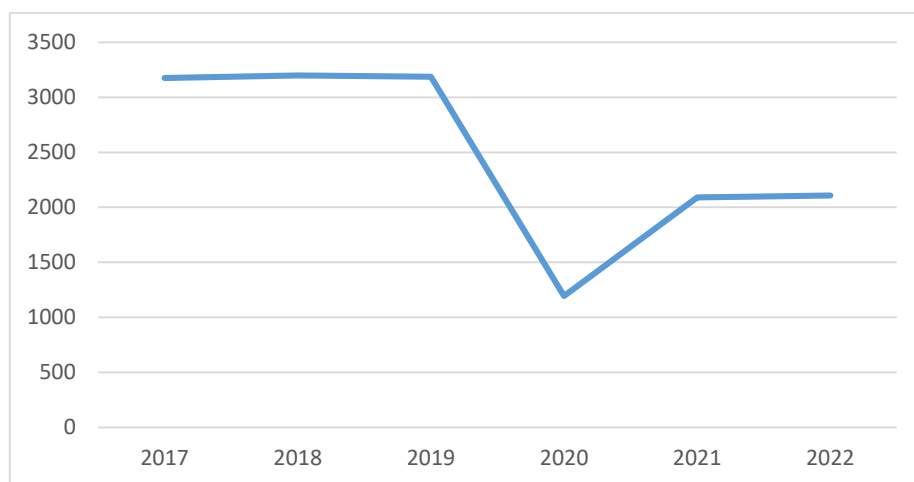
Študijsko leto 2021/2022 (december 2021): 2.089 študentov

Študijsko leto 2022/2023 (december 2022): 2.108 študentov

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Število študentov	3.175	3.199	3.186	1.194	2.089	2.108
Indeks	100,0	100,8	100,3	37,6	65,8	66,4

Tabela 2: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2017-2022

Leto 2017 je indeks 100.

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2017-2022

Udeležba po študijskih mestih

Udeležba po študijskih mestih je v primerjavi s predhodnim študijskim letom večja za 467 študijskih mest, to je za 15,9 %.

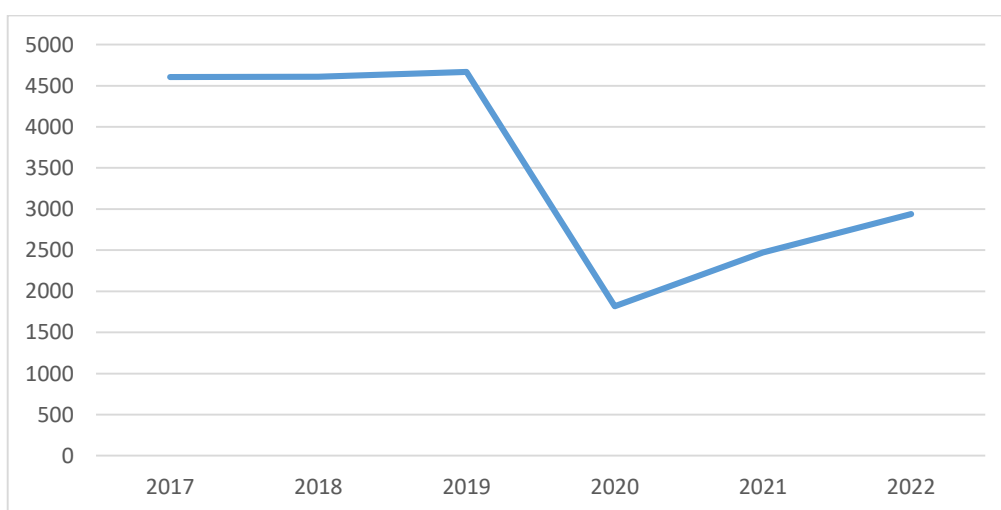
Študijsko leto 2021/2022: 2.471 študijskih mest

Študijsko leto 2022/2023: 2.938 študijskih mest

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udeležba študentov po študijskih mestih	4.607	4.608	4.667	1.819	2.471	2.938
Indeks	100,0	100,0	101,3	39,5	53,6	63,8

Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2017-2022

Leto 2017 je indeks 100.

Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2017-2022

Udeležba študentov po številu obiskovanja študijskih skupin

Število študijskih skupin	Udeležba po študijskih mestih v odstotkih
Eno študijsko skupino obiskuje 1.515 študentov	71,9
Dve študijski skupini obiskuje 452 študentov	21,5
Tri študijske skupine obiskuje 114 študentov	5,4
Štiri študijske skupine obiskuje 20 študentov	0,9
Pet študijskih skupin obiskuje 5 študentov	0,2
Šest študijskih skupin obiskujeta 2 študenta	0,1
Skupaj: 2.108 študentov	100,0

Tabela 4: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih v študijskem letu 2022/23

Študijski program	Udeležba	Odstotek
Umetnostna zgodovina	645	22,0
Zgodovina	379	12,9
Angleški jezik	302	10,3
Geografija	274	9,3
Računalništvo in nove tehnologije	218	7,4
Italijanski jezik	184	6,3
Naravoslovni programi (Človek in okolje; Zakaj in kako varujemo naravo; Naravno vrtnarjenje; Narava - znana neznanka; Gobe in gobarjenje; Rastlinstvo Alp in Evrope)	130	4,4
Francoski jezik	96	3,3
Španski jezik	92	3,1

Arhitektura (Trgi, ulice in stavbe okoli nas; Vrtna umetnost in krajinska arhitektura; Notranja oprema in kultura bivanja; Stavbna dediščina)	90	3,1
Nemški jezik	89	3,0
Svetovne religije in verstva	85	2,9
Slikarstvo	63	2,1
Književnost; Od branja do pisanja; Ustvarjalno pisanje	43	1,5
Drugi programi (udeležba je nižja od 40 članov): Človek, zdravje, medicina; Keramika; Kaligrafija; Latinski jezik; Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas; Medsebojni odnosi; Misleče telo; Novinarstvo; Po poteh slovenskega filma; Rad(-a) imam gledališče; Ruski jezik; Spoznajmo svoje mesto in domovino; Spoznavanje glasbe; Vpliv klime na zgodovino itd.	248	8,4
Skupaj	2.938	100,0

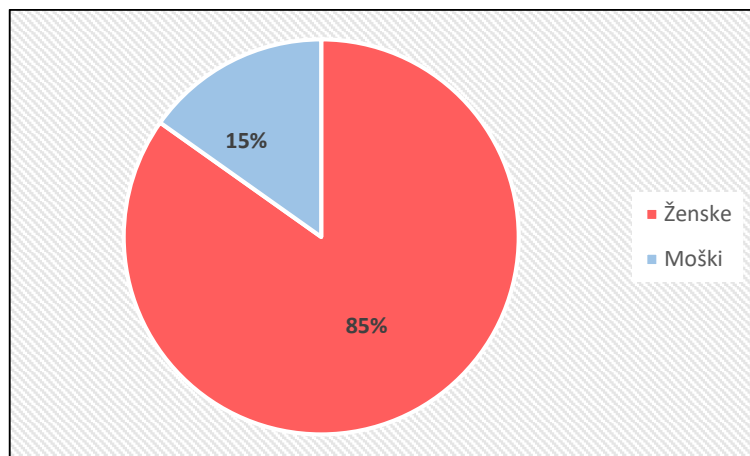
Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih

3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih

Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Spol	Število študentov	Odstotek
Ženske	1.788	84,8
Moški	320	15,2
Skupaj	2.108	100,0

Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu

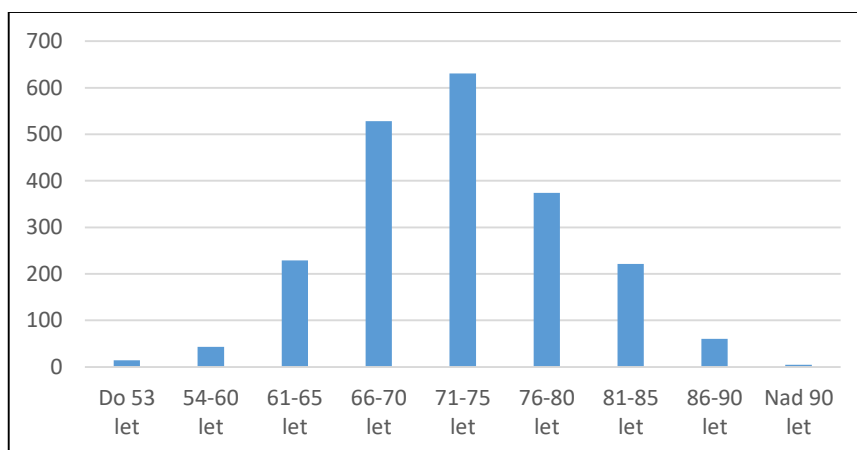

Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Starost	Število študentov	Odstotek
do 53 let	14	0,7
54 do 60 let	43	2,0
61 do 65 let	229	11,0
66 do 70 let	528	25,0
71 do 75 let	631	29,9
76 do 80 let	374	17,7
81 do 85 let	221	10,5
86 do 90 let	60	2,8
nad 90 let	8	0,4
Skupaj	2.108	100,0

Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Izobrazba	Število študentov	Odstotek
Osnovna šola	4	0,2
Dve- in triletna poklicna šola	15	0,7
Srednja	552	26,2
Višja	498	23,6
Visoka	898	42,6
Magisterij	73	3,5
Doktorat	68	3,2
Skupaj	2.108	100,0

Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Študenti UTŽO Ljubljana po poklicih

Poklic	Odstotek
Poklici s področja ekonomije	16,7
Vzgojitelji in učitelji	7,1
Poklici v zdravstvu	6,2
Administrativni poklici	4,9
Družboslovci	3,2
Pravniki	3,1
Kemiki	2,7
Jezikoslovci	2,4
Farmacevti	1,9
Arhitekti	1,8
Naravoslovci	1,7
Mehaniki in strojniki	1,3
Gradbeniki	1,3
Računalničarji	1,2
Električarji	1,2
Gimnazijski maturanti	1,0

Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana
(ostali poklici so zastopani z manj kot 1 %)

4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju

V pregledu niso zajeti dogodki v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov. Le-ti so navedeni posebej pri posameznem projektu. Prav tako v pregledu niso navedeni ciklični dogodki, kot so Enajsta šola v knjigarni, Poletna spletna univerza itd. (dogodki, ki potekajo kontinuirano vsak mesec ali ciklično skozi daljše obdobje). Le-ti so že predstavljeni v posebnih podglavljih na straneh 31 in 32 tega poročila.

18. januar, spletno okolje DANET

Lifelong learning for all. Predavanje dr. Tihomira Žiljaka. Udeležba dr. Dušana Findeisen in Alijana Šantej.

19. januar 2022, spletno okolje Inšpektorata za delo

Varno, zdravo in dostojno delo. Seminarja v organizaciji Inšpektorata za delo RS se je udeležila Alijana Šantej.

25. januar 2022, spletno okolje Slovenske filantropije

Pridobivanje prostovoljcev. Izobraževanja v organizaciji Slovenske filantropije se je udeležila Urška Telban.

3. februar, spletno okolje CMEPIUS

Erasmus+ za manj izkušene. Predstavitve programa Erasmus+ se je udeležila Alenka Gabriela Ščuka.

3. februar, spletno okolje UTŽO

Kje smo in kako naprej? Virtualno srečanje sodelavcev SUTŽO.

7. februar, spletno okolje UTŽO

Vaški motiv. Olje na platnu. (1904)

Jesen. Olje na platnu. (1912)

Sava. Olje, vezana plošča. (1928-1930)

Med impresijo in ekspresijo, med naturalizmom in vizijo. Predavanje Tine Bizjak, mentorice za umetnostno zgodovino, o likovni dediščini Riharda Jakopiča.

9. februar, Plečnikova hiša

Fokusna delavnica za enakost spolov in enake možnosti v Centru Rog. Sodelovanje Alijane Šantej v okviru projekta Skupni prostori - skupna prihodnost.

9. februar, dvorana UTŽO v Ljubljani

Zoom zagate: kako jih premagati? Delavnico za študente UTŽO o uporabi Zoom orodja, ki je potekala v okviru projekta CODANEC, sta vodila Alenka Gabriela Ščuka in Martin Razpotnik.

14. februar, spletno okolje CMEPIUS

EPALE zajtrk: zeleni, digitalni, vključujoči in državljansko dejavni Erasmus+. Udeležba Urška Telban.

17. februar, spletno okolje DNGO

Konferenca projekta Digitalna nova generacija organizacij – Digital NGO. Udeležba Urška Telban.

17. februar, spletno okolje UTŽO

Vzhodnoazijske zbirke v slovenskih muzejih. Predavanje za študente UTŽO sta izvedli izr. prof. dr. Nataša Vampelj Suhadolnik in doc. dr. Irena Motoh.

6. marec, Slovenski etnografski muzej

Zgodbe o mizah. Literarno branje članov študijskega krožka za ustvarjalno pisanje, mentorica Neli Filipić.

10.-30. marec, Finžgarjeva galerija v Ljubljani

Obujanje. Razstava slik Radeta Mikačiča. Razstavo je pripravila študijska skupina Spoznajmo svoje mesto in domovino pod mentorstvom mag. Olge Paulič.

11. marec, UTŽO Ajdovščina

Srečanja članov UTŽO v Ajdovščini sta se udeležili prof. dr. Ana Krajnc in Petra Bališ.

14. marec-6. april, dvorana UTŽO

Rodoslovna delavnica pod vodstvom mentorja Petra Hawline.

17. marec, spletno okolje

2. seje Statističnega sosveta za tretje življenjsko obdobje se je udeležila Alijana Šantej.

31. marec, spletno okolje

Otvoritvene konference projekta *Digitalni fitness dolgožive družbe* se je udeležila Urška Telban.

7. april, Botanični vrt v Ljubljani

Skupaj je bolje. Predstavitve programa organiziranega prostovoljnega dela Vrtni prostovoljci za udeležence projektnega srečanja Sanjska soseska. Sodelovali so Olga Marinko, Alojzij Keber, Helena Puh in Urška Telban.

7. april, Ministrstvo za kulturo

Delavnica za izbrane upravičence na Javnem razpisu MJU za digitalno preobrazbo nevladnih in prostovoljskih organizacij ter povečanje vključenosti njihovih uporabnikov v informacijsko družbo 2021-2023. Udeležba Urška Telban.

13. april, dvorana UTŽO

Spoznajmo kritično mišljenje. Delavnica študentov psihologije Filozofske fakultete v Ljubljani za študente UTŽO Ljubljana.

14. april, spletno okolje CNVOS

Kako poskrbeti za kibernetsko varnost v NVO? Delavnice se je udeležila Urška Telban.

14. april, dvorana UTŽO

Vzhodnoazijski predmeti v naših domovih. Odprtje razstave in srečanje s študenti UTŽO sta vodili izr. prof. dr. Nataša Vampelj Suhadolnik in doc. dr. Helena Motoh.

20. april, Trubarjeva hiša literature

O smislu politične korektnosti v znanosti: problem naslavljanja starih ljudi. Na okrogli mizi, ki jo je organiziralo Slovensko sociološko društvo, je s spletnim predavanjem sodelovala dr. Dušana Findeisen, dogodka se je udeležila Alijana Šantej.

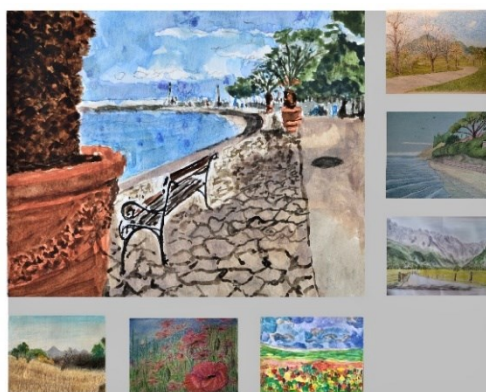
22. april, Biotehniška fakulteta

Challenge Labs. Na dogodku v projektu Eit Food: Challenge lab – izzivi zagotavljanja prehranskih potreb starejše generacije je sodelovala Alijana Šantej s predavanjem za študente Biotehniške fakultete.

22. april, 5. maj, 27. maj, 31. maj, 10. junij, NLB, Center za pomoč uporabnikom

Usposabljanja za digitalno bančno poslovanje se je skupno udeležilo 94 študentov UTŽO.

5. maj-31. oktober 2022, dvorana UTŽO

Perspektive. Razstava članov likovnega krožka pod mentorstvom akad. slikarke Nives Palmić.

9.-13. maj, Ljubljana

Razvoj strokovnih kompetenc v izobraževanju starejših. Usposabljanja SUTŽO v okviru programa Erasmus+ KA1 sta se udeležili Vesna Cvetković in Snježana Zbukvić Ožbolt, predstavnici Pučkog otvorenog učilišta Zagreb.

10. maj, dvorana UTŽO

Performing gender – dancing in your shoes. Spoznavno srečanje študentov UTŽO Ljubljana s Saro Šabec, predstavnico Mesta žensk - društvom za promocijo žensk v kulturi, za sodelovanje v gledališko-gibalni delavnici.

16. maj, Slovanska knjižnica

Obujanje spominov na vsakdanje življenje v Ljubljani v preteklosti. Predstavitveni dogodek Slovenske knjižnice za študente UTŽO Ljubljana.

19. maj, spletno okolje UTŽO

Naše kuhinje za vsa obdobja. Predstavitve raziskave in publikacije študijske skupine Notranja oprema in kultura bivanja pod mentorstvom univ. dipl. inž. arh. Barbare Železnik Bizjak.

Junij 2022, spletno okolje

Poletna spletna univerza.

7. september, spletno okolje ACS

Zdravi. Prodorni. Prožni. Pripravljalnega sestanka za Letni posvet Andragoškega centra Slovenije o izobraževanju odraslih 2022 se je udeležila Alijana Šantej.

8. september, Tromostovje z okolico, Ljubljana

Sodelovanje UTŽO Ljubljana na Festivalu nevladnih organizacij LUPA v organizaciji CNVOS.

12. september, 14. september, 15. september, 22. november, dvorana UTŽO

Srečanj za animatorje študijskih skupin UTŽO se je skupno udeležilo 71 animatorjev.

28. september, dvorana UTŽO

Delavnica za osvežitev in nadgradnjo uporabe Zoom aplikacije za mentorje.

30. september, velika sejna soba Mestne hiše v Ljubljani

Še ne videna Ljubljana v Plečnikovem letu. Predstavitev raziskovalnega projekta članov študijskega krožka Spoznajmo svoje mesto in domovino pod mentorstvom mag. Olge Paulič v okviru DEKD 2022.

30. september, dvorana UTŽO

Hiša eksperimentov na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Dogodek za študente UTŽO v okviru projekta Evropska noč raziskovalcev: noč ima svojo moč.

2. oktober, cerkev sv. Janeza Krstnika Trnovo

Plečnikovo delo v cerkvi sv. Janeza Krstnika. Predstavitev raziskovalnega projekta članov študijskega krožka Spoznajmo svoje mesto in domovino pod mentorstvom mag. Olge Paulič v okviru DEKD 2022.

14. oktober, spletno okolje Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo

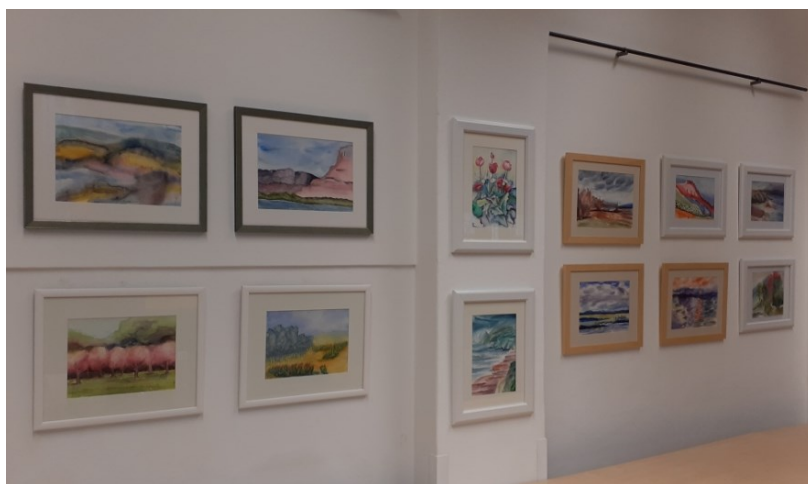
Informativni dan za izvajalce usposabljanj s področja digitalnih kompetenc za starejše. Udeležba Alijana Šantej in Urška Telban.

19. oktober, dvorana UTŽO

Skupaj z vami in za vas. Srečanje z mentorji UTŽO Ljubljana.

27. oktober, dvorana UTŽO

Odprtje razstave akvarelov likovne skupine Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki ustvarja pod mentorstvom akad. slikarke Duše Jesih.

17. november, spletno okolje MJU

Predstavitev razpisa za razvoj prostovoljskih organizacij. Udeležba Urška Telban.

21. november, Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo

Sestanek delovne skupine NVO za digitalno vključenost starejših s predstavniki Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo. Udeležba Alijana Šantej.

22. november, Banka Slovenije

Izobraževalni dan za študente UTŽO v Banki Slovenije.

1. december 2022, UTŽO Ljubljana

Miklavžev sejem – prodajna razstava punčk iz cunj.

12. december, dvorana UTŽO

Učinkovita in varčna raba energije. Predavanje dr. Marka Matkoviča, Center za energetske učinkovitost Institut Jožef Stefan, za študente UTŽO.

12. december, spletno okolje DNGO

Zakaj informacijska družba in digitalizacija NVO organizacij? Usposabljanja se je udeležila Urška Telban.

14. december, spletno okolje Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo

Drugi informativni dan za izvajalce usposabljanj s področja digitalnih kompetenc in nevladne organizacije. Informativnega dne sta se udeležili Alijana Šantej in Urška Telban.

16. december 2022, dvorana UTŽO

Lepo vedenje je način življenja. Predavanje mentorice Neve Sosič za študente UTŽO.

19. december 2022, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Dogodka Znanstvena zapuščina prof. dr. Franceta Strmčnika in dr. Sabine Jelenc Krašovec v organizaciji Oddelka za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani se je udeležila Alijana Šantej.

20. december 2022, spletno okolje UTŽO

Zimska pokrajina v likovni umetnosti. Predavanje mentorja Mihe Zora za študente UTŽO.

Posredovana vabila drugih organizacij študentom UTŽO:

- 10. marec: Glasbena matica Ljubljana: *vabilo k vključitvi v seniorski pevski zbor* (dirigent Igor Švara), v pevsko šolo Glasbene matice in obisk koncertov Samospevi.
- 23. marec: *Naši drugi možgani in mehanizem pozornosti.* Predavanje dr. Roberta Zorca v organizaciji MGLC Švicarija.
- 4. maj: *Umetnost, možgani, telo.* Predavanje dr. Zvezdana Pirtoška v organizaciji MGLC Švicarija.
- 30. september: *Noč raziskovalcev.* Dogodek Instituta Jožef Stefan.
- 9. november: *Kaj nam pripoveduje fotografija.* Delavnica o kritičnem spoznavanju in razumevanju fotografij pod vodstvom Arneja Hodaliča v organizaciji Društva Humanitas.
- 16. november: *Vabilo k sodelovanju v omrežju e-seniorji 55+.*
- 1. in 2. december: mednarodna konferenca *Egiptologija in Slovenci* v organizaciji Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Inštituta za študije meništvu in kontemplativne znanosti v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

Uvod

I. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV

1. Projekti, ki so potekali v letu 2022 ali/in se zaključujejo v prvih treh mesecih 2023

1.1. LearnersMot2

1.2 True to Age True to Gender (TAG)

1.3. Funmilies

1.4. Dreamlike Neighbourhood

1.5. Timeless

1.6. Keep going, reach goals, get an award. Empovering seniors' voluntarism (GGA)

1.7. DAICE

2. Projekti, ki se nadaljujejo in izvajajo v letu 2023

2.1. 4 elements in arts

2.2. SEE U: Senior explorers of urban environments. Older people discover the neighbourhood digitally.

3. Projekti v pripravi

3.1. Digital knowledge for new learning approaches (nadaljevanje projekta DAICE)

II. PERIODIKA, ČLANKI, PREDAVANJA, NASTOPI, FILMI

III. CODANEC - CONNECTING DANUBE NEIGHBOURS BY CULTURE, Osebni zakladi kulturne dediščine (ang. Share your personal cultural treasure)

Uvod

V letu 2022 se je delo inštituta kljub kovidu domala v celoti nadaljevalo, četudi zvečine po spletu. Osredotočeno je bilo predvsem na evropske projekte in spremljajoče dejavnosti. Raziskovalne dejavnosti so potekale predvsem v okviru projektov. Rezultati so dosegljivi na spletnih podstraneh (www.utzo.si). Projektni rezultati obsegajo vrsto priročnikov, ki prinašajo konceptualne okvire za posamezna področja, učbenike in smernice za učitelje. Močna je digitalna razsežnost, ki je navzoča v domala vseh projektih, pravzaprav kar v vseh projektih, ki so namenjeni neposredni ciljni skupini, tj. izobraževalcem odraslih in hkrati tudi posrednim ciljnim skupinam, največkrat starejšim, ki se vključujejo v zanje organizirano izobraževanje. Največkrat so ti v tretjem življenjskem obdobju, občasno pa se ta skupina razširi, vključujoč tudi starejše delavce, malo usposobljene in malo izobražene (denimo LearnersMot2,TAG).

Naloga inštituta je predvsem, da raziskuje in napoveduje potrebe različnih skupin starejših po izobraževanju, ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut skrbi za razvoj programov usposabljanja za odrasle, ki delajo na področju starejših in si želijo pridobiti posebno znanje o izobraževanju starejših ter o drugih vprašanjih v povezavi z njimi.

V tem poročilu so predstavljene dejavnosti, ki so potekale v letu 2022 in ustrezajo posameznim predvidenim nalogam inštituta. Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja se tako osredotoča na:

- (1) snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov,
- (2) raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja,
- (3) sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje, organiziranje konferenc in posvetov,
- (4) spremljanje razvoja področja izobraževanja starejših in referenčnih področij,
- (5) informiranje in osveščanje javnosti,
- (6) izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

I. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV

1. Projekti, ki so potekali v letu 2022 ali/in se zaključujejo v letu 2023

1.1. *LearnersMot2*

Št. projekta: 2020-1-ES01-KA204-081775

Trajanje: 1. 11. 2020-31. 10. 2022

Spletna stran: <https://learnersmot2.eu/sl/o-projektu-2/>

Partnerji

[Edensol Danmarc, Španija](#)

[UPI –Ljudska univerza Žalec, Slovenija](#)

[Slovenian Third Age University, Slovenija](#)

[Republic of Macedonia Goce Delcev State University Stip, Republika Makedonija](#)

[OIC Poland Foundation, Poljska](#)

[Eurosuccess Consulting, Ciper](#)

Utemeljitev

Današnji delodajalci morajo vsem zaposlenim zaupati, da so zmožni učenja. Podpirati morajo razvoj podjetja v spreminjajočem se svetu. Še več, starejši delavci v stanju funkcionalne nepismenosti, nizko izobraženi in nizko usposobljeni delavci se morajo vključiti v izobraževanje, če naj ostanejo na trgu dela.

LearnersMot2 se tako posveča opolnomočenju izobraževalcev odraslih. Omogoča, da se skupaj z njimi gradi izobraževalne programe za delo z nizko izobraženimi in nizko usposobljenimi delavci v poznejših letih življenja.

LearnersMot2 je nadaljevanje z evropsko nagrado priznanega projekta LearnersMot v okviru programa Erasmus+.

Glavni cilj

Glavni cilj projekta je omogočiti izobraževalcem odraslih, da dobijo znanje in veščine za ustvarjanje učinkovitih izobraževalnih okolij. Iz povedanega sledi, da je potrebno nizko izobražene in nizko usposobljene zaposlene spodbujati, da se vpišejo v izobraževalne programe in da tam tudi vztrajajo. »Pri zaposlenih velja okrepiti njihove veščine funkcionalne pismenosti in numeričnosti, tj. njihove kulturne, komunikacijske, socialne in tehnološke veščine, da se bodo lahko uspešno spoprijemali s svojimi vsakodnevnimi osebnimi in poklicnimi nalogami ter se samostojno učili iz okolja,« smo zapisali v utemeljitev projekta.

Glavni rezultati

1. **Vzpostaviti konceptualno ozadje projekta:** razvoj konceptov in konceptualnih razsežnosti.
2. **Narediti spletno aplikacijo** predvsem za nizko izobražene in nizko usposobljene starejše odrasle za razvoj kognitivnih, socialnih, komunikacijskih, numeričnih spretnosti in/ali učenje angleškega jezika. Spletna aplikacija ima namen okrepiti temeljno znanje in spretnosti.
3. **Knjižnica virov za izobraževalce za navedbo ustreznih virov**
4. **Spletni tečaj je drugi del učnega ovojja za izobraževalce.** Prvi del smo partnerji razvili v predhodnem projektu LearnersMot. Tečaj je namenjen:
 - razvijanju temeljnih spretnosti, ki jih potrebujemo vsak dan na delovnem mestu in temelji na kontekstualnem in sodelovalnem učenju (veščine za gradnjo delovnega tima);
 - boljšanju razumevanja narave in procesov socializacije oziroma tehnološkega usposabljanja;
 - uvajanju posameznih vidikov računanja v vsakdanjem življenju;
 - boljšanju učnih spretnosti udeležencev izobraževanja.
5. Slovenska UTŽO je razvila zamisel in zasnovo projekta, konceptualno zaledje projekta, strukturo učbenika, strukturo spletne aplikacije. Še več, izvedla je tridnevno usposabljanje za izobraževalce odraslih v Ljubljani, dogodek za širjenje vednosti o dosežkih projekta. Projekt je spremljala z objavami na strani Facebook, na platformi EPAL in drugod.

1.2. True to Age True to Gender/Blizu starosti, blizu socialno-kulturnemu spolu

Št. projekta: 2020-1-RO01- KA204-079845

Trajanje: 1. 11. 2020-31. 10. 2022

Spletna stran: <https://tagproject.eu/>

Partnerji

[ATFCT, Romunija](#)

[DOMSPAIN CONSULTING SL, Španija](#)

[DESINCOOP, Portugalska](#)

[LES APPRIMEURS, Francija](#)

[Slovenian Third Age University, Slovenija](#)

[Associazione N.E.T., Italija](#)

[WISAMAR, Nemčija](#)

Utemeljitev

V izobraževanju odraslih so starejši navadno obravnavani kot skupina starejših posameznikov, opredeljenih predvsem s starostjo in starizmi in bolj malo s svojim socialno-kulturnim spolom. Tako se malo upošteva izkušnje njihovega socialno-kulturnega spola, ki so si jih nabirali skozi življenje, a socialno-kulturni spol je v starosti še bolj pomemben kot v otroštvu, mladosti ali odraslosti (največkrat zaradi družbenih pogledov, bolj kot zaradi psiholoških sprememb in fizioloških značilnosti poznejših let življenja). Neenakosti med socialno-kulturnima spoloma se gradijo vse življenje (razlike v izobraženosti, poklicna segregacija, dohodek itd.). V starosti so neenakosti še močnejše in tako privedejo do "akumulacije neprednosti" (Cruikshank, 2003). Starejše učence, še posebej ženske, velja opolnomočiti kot predstavnike/ce svojega spola, izobraževalni programi pa ne smejo mimo vprašanj socialno-kulturnih spolov. Nasprotno, opolnomočiti morajo starejše ženske v njihovi borbi za to, da bi bile videne, prepoznane, cenjene v njihovi resnični drugačnosti in **za zmožnost, da se dopolnjujejo z moškimi** (Greer, 2017).

Transnacionalna srečanja so potekala v živo, in sicer v Padovi, Reusu in Leipzigu. Eno srečanje se je odvijalo na spletu.

Glavni rezultati projekta

1. Učbenik

Učbenik uči, kako uporabiti pripovedi žensk, kako lahko te pripovedi pomagajo odraslim učencem, da so za izobraževanje motivirani, da jih učenje zanima in da zvedo več o ženski naravi, ženskem jeziku, miselnih konceptih, pravicah, dosežkih in njihovem prispevku k družbeni blaginji. Še več, udeleženci izobraževanja se poglobijo v skupne evropske vrednote in ugotavljajo, do kakšne mere tem resničnost žensk sledi.

2. Multimodalni izobraževalni program

Partnerji v projektu TAG so ustvarili ta izobraževalni program v pomoč izobraževalcem odraslih, da bi tako izboljšali njihovo razumevanje vprašanj socialno-kulturnega spola v starosti, da bi ti vpletli ta vprašanja v razvoj in izvedbo svojih izobraževalnih programov. Ob tem izobraževalni program razvija digitalne spretnosti in spretnosti IKT pri starejših učencih.

3. Interaktivni zemljevid

Ta virtualni zemljevid so pripravile lokalne skupine starejših. V ta namen so raziskovale, odkrивale in oblikovale zgodbe izjemnih, a pozabljenih žensk evropske zgodovine.

4. Digitalne knjige

Lokalne skupine starejših so razvile tudi digitalne zgodbe. Zgodbe prinašajo poglede starejših na družbo in vprašanja socialno-kulturnega spola. Zgodbe govorijo o tem, kako starejši vidijo vlogo žensk skozi posamezna zgodovinska obdobja evropske zgodovine. To so zgodbe o njihovem vpogledu vase in njihovem premisleku.

1.3. Funmilies

Št. projekta: Erasmus+: Šport, 622408-EPP-1-2020-1-EL-SPO-SCP

Trajanje projekta: 1. 1. 2021-31. 12. 2022

Spletna stran: <https://www.funmilies-project.eu/sl/o-projektu-funmilies/>

Partnerji

[ANCE \(Athens Network of Collaborating Experts\), Grčija](#)

[ABS \(Active Bulgarian Society\), Bolgarija](#)

[BAIS \(Budapest Association for International Sport\), Madžarska](#)

[SCS Danilo Dolci, Italija](#)

[Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija](#)

Utemeljitev

Sodobna družba je vse bolj fragmentirana, ljudje se delimo na tiste, ki vedo, in tiste, ki ne vedo, na zdrave in bolne, bogate in revne, tehnološko usposobljene in tehnološko neusposobljene, velike pregrade so tudi med generacijami. Evropska unija si na različne načine prizadeva, da bi ustvarila trdno povezano družbo. Vrsta evropskih projektov svoja prizadevanja vodi v tej smeri, pri tem se loteva različnih družbenih vprašanj in tematik. V projektu Funmilies gre za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje generacij v dobro skupnosti. V več evropskih državah obstajajo športne dejavnosti za mlade in športne dejavnosti za stare, ni pa pravih medgeneracijskih športnih dejavnosti.

Glavni rezultati

- zasnova in izvedba nacionalne in evropske raziskave o nagnjenjih mlajših in starejših do posameznih športov;
- priprava nacionalnih poročil na podlagi rezultatov raziskave;
- priprava skupnega evropskega poročila na podlagi nacionalnih poročil;
- oblikovanje izobraževalnega programa za trenerje in ponudnike športnih dejavnosti;
- oblikovanje nacionalne knjižnice virov;
- priprava smernic za vzpostavitev, organizacijo in delovanje kontaktnih območij za medgeneracijski šport in lokalni razvoj in izvedbo medgeneracijskih športnih dejavnosti;
- vzpostavitev spletne platforme za trenerje in ponudnike športnih dejavnosti.

Multimedija/objave

Nikoli nismo prestari ne za šport ne za študij športa (Mojaleta.si) >>

Projekt Erasmus+ Funmilies: Oblike medgeneracijskega športa in zdravo staranje slovenski UTŽO odpira nove perspektive (ACS e-novičke) >>

Funmilies je za vse

Priročnik Funmilies

1.4. Dreamlike Neighbourhood

Št. projekta: Erasmus+ KA 2, 2020-1-AT01-KA204-077953

Trajanje projekta: 1. 12. 2020-30. 11. 2022

Spletna stran projekta: <https://www.dreamlike-neighbourhood.eu/>

Partnerji

[Queraum. Cultural and social research](#), Dunaj, Avstrija

[Letokruh, z.ú.](#), Praga, Češka republika

[Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje](#), Ljubljana, Slovenija

[Afedemy, Academy on Age-Friendly Environments in Europe B. V.](#), Gouda, Nizozemska

[AGE Platform Europe](#), Bruselj, Belgija

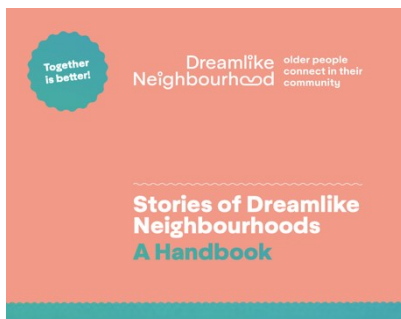
Utemeljitev

Zaradi prebivalstvenih sprememb in široko podprte politike staranja se število starejših, ki živijo sami, veča. Potrebujemo stanovanjske soseske v pomoč starejšim, takšne, ki bodo starejšim omogočile, da se starajo uspešno. Možnosti za povezovanje starejših v soseski so bistvene. Starejši, ki imajo trdnejše vezi v socialnem okolju, so srečni, so boljšega duševnega zdravja, so pri boljšem telesnem zdravju in živijo dlje.

V projektu smo ustanovili in preverjali delovanje izobraževalnih skupin.

Glavni rezultati

- **Priročnik** "Zgodbe sanjskih sosesk" nudi vpogled v dve leti trajajoči projekt Dreamlike Neighbourhood, ki pripoveduje zgodbe o soustvarjanju sosesk in o tem, kako soseske podpreti. Napisali smo jih in zbrali v celoto za vse tiste, ki delajo s starejšimi in jih zanima soustvarjanje podpornih skupnosti.

Priročnik "Zgodbe sanjskih sosesk"

- Zbirka spletnih virov obsega pripomočke in dejavnosti, ki smo jih razvili in preizkusili skupaj s starejšimi udeleženci projekta Erasmus+ Dreamlike Neighbourhood. K zbirki so prispevali vsi partnerji.
- V projektu smo izvedli 8 izobraževalnih in upravljaljskih srečanj po Skypu
- Srečanje v Ljubljani
- Poulično okroglo mizo
- Obisk Botaničnega vrta in predstavitev prostovoljcev SUTŽO
- Več objav na EPALE
- 2 obsežna dogodka za širjenje vedenja (Kulturni bazar v CD, posvet Mreže SUTŽO v City hotelu)

Multimedija/objave

[Letak >>](#)

[Pripomočki in dejavnosti za sanjske soseske. Zbirka spletnih virov >>](#)

[Zgodbe sanjskih sosesk. Priročnik >>](#)

[Pripomočki in dejavnosti za sanjske soseske na kratko >>](#)

[Povzetek dejstev in podatkov >>](#)

1.5. *Timeless (slov. Brezčasno)*

Št. projekta: 2020-1-ES01-KA204-081775

Trajanje projekta: 1. 12. 2019-30. 11. 2021 (zaradi kovida je bil projekt podaljšan do 31. 5. 2022)

Spletna stran: <https://eutimeless.info/en>

Partnerji

[DomSpain](#), Reus, Španija

[Nikanor Ltd.](#), Sofija, Bolgarija

[EUROGEO](#), Bruselj, Belgija

[Usak University](#), Usak, Turčija

[Foundation for Innovation and Education "Zini"](#), Ogre, Latvija

[Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje](#), Ljubljana, Slovenija

Utemeljitev

Ko napredujejo v starosti, so starejši vse manj vključeni v izobraževanje. V obdobju življenja, ki sledi zaključku poklicnega dela, pogosto izstopijo iz izobraževanja, pri čemer se ne zavedajo, da se morajo izobraževati vsi odrasli ne glede na to, ali so zaposleni ali ne. Izobraževanje je potrebno v vseh življenjskih obdobjih za to, da znamo, pripadamo, da smo, da živimo. Izobraževalci odraslih navadno dobro obvladajo delo s tistimi odraslimi, ki so v glavnem toku družbenega dogajanja, težave pa lahko imajo z razumevanjem značilnosti starejših študentov in njihovega dragocenega prispevka k vsebinam izobraževalnih programov zanje.

Cilji

Ciljna skupina so bili izobraževalci odraslih, zlasti tisti, ki se posvečajo starejšim, in starejši študenti sami. V projektu smo se posvetili predvsem razvoju:

- interaktivne knjižnice virov za izobraževalce starejših odraslih;
- multimodalnega tečaja za izobraževalce starejših odraslih;
- digitalne knjige "Skrita kultura", ki vsebuje učno gradivo, razvito skupaj s starejšimi študenti, ki se učijo angleščine kot tuji jezik;
- priporočil za izobraževalce odraslih.

Gradivo, razvito s sodelovalnim učenjem, je posvečeno potrebam študentov, njihovim zanimanjem in aspiracijam. Izobraževalci si izboljšajo znanje glede programiranja vsebin za neformalno, pa tudi formalno izobraževanje, kar naj omogoči družbeno vključenost starejših. Izobraževalni programiboljšajo jezikovne, medkulturne in digitalne spretnosti udeležencev izobraževanja.

Timelessboljša odnos do lokalne in skupne evropske kulturne dediščine, izboljša zavedanje o kulturi, krepi dialog med generacijami na temelju interpretacije skupne evropske kulturne dediščine.

Glavni rezultati

[Knjižnica virov >>](#)

[Multimodalni tečaj za izobraževalce odraslih >>](#)

[Smernice za usposabljanje – Kako vključiti starejše udeležence izobraževanja v proces učenja jezika ob odkrivanju »skrite kulture« >>](#)

[Digitalna knjiga "Skrita kultura" >>](#)

[Slovar umetnostnih in kulturnih terminov >>](#)

[Kaj morajo vedeti izobraževalci odraslih – Smernice za izobraževalce odraslih glede uporabe učnega gradiva, razvitega v projektu Timeless >>](#)

1.6. GGA - Vztrajaj, dosezi cilj, pridobi si nagrado./"Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism"

Št. projekta: 2020-1-L01-KA204-077966

Trajanje: 1. 10. 2020-31. 1. 2023

Spletna stran: <https://gogetaward.eu/sl/home-slovenscina/>

Partnerji

Kaunas Region University of the Third Age, Kaunas, Litva

University of Ruse "Angel Kanchev", Ruse, Bolgarija

NGO "Vecmāmiņas.lv" (Grannies.lv), Riga, Latvija

S.A.F.E. (Sustainable Attitude For Environment), Amsterdam, Nizozemska

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana, Slovenija

Utemeljitev

V času velikih družbenih sprememb je prostovoljstvo vseh, ne glede na to, koliko smo stari, dragocen način, kako se upreti, rasti in razvijati kot posameznik ali skupnost. Bolj kot se večja delež starejših od 65 let, bolj se krepi njihovo dejavno sodelovanje v družbi, bolj je navzoče, bolj cenjeno in potrebno.

Projekt je namenjen razvoju in organiziranju prostovoljstva starejših.

Še več, projekt prispeva k doseganju cilja Evropa 2000; delež več kot 15 % odraslih, vključenih v izobraževanje. Projekt bo vplival predvsem na starejše odrasle, saj jim bo omogočil, da živijo in delujejo kot dejavni državljani.

Nagradni program za starejše je spodbuda učenju odraslih, prostovoljstvu starejših in skrbi za družbeno blaginjo.

Cilji

- Sprožati primarno motivacijo za organizirano učenje in prostovoljsko delovanje pri starejših;
- Spodbujati prostovoljstvo starejših, ki bo vplivalo na starejše same in njihove skupnosti;
- Podpreti izobraževalce odraslih, ki izobražujejo starejše;
- Omogočati osebnostno rast;
- Krepiiti zavest o dejavnem državljanstvu in učinke tega na vseh ravneh;
- Menjati znanje o tradicijah in dobrih praksah med petimi partnerji, njihovimi ustanovami in širše.

Projektni partnerji so razvili *Nagradni program za starejše prostovoljce* (Senior Volunteering Award Program), v dobro izobraževalcem odraslih, starejših in skupnosti.

Glavni rezultati

- Spletna zbirka pripomočkov za izobraževalce odraslih in starejše učence
- Izobraževalni program, imenovan Nagradni program za starejše državljane (Senior Award Program)
- Priročnik/smernice za vodenje Nagradnega programa za starejše (Senior Award Program)

Dejavnosti/metode/rezultati

Konceptualni okvir (v angleščini) >>

Knjižnica virov >>

Brošura Prostovoljstvo v poznejših letih življenja? Le zakaj ne! >>

Smernice za prostovoljce v GGA

Učbenik za izobraževalce

Multimedija/objave

Zgibanka O projektu >>

Zgibanka za bodoče prostovoljce/udeležence Nagradnega programa za starejše >>

1.7. *DAICE, Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education*

Št. projekta: 2020-1-HR01-KA227-ADU-094771

Trajanje projekta: 1. 3. 2021-28. 2. 2023

Spletna stran projekta: <https://www.pou.hr/eu-projekti/digital-approaches-for-intergenerational-cultural-education-daice>

Partnerji

POU Zagreb Hrvatska

ZAPROKUL, Srbija

Liga Scriitorilor, Romunija

Univerza Angel Kanchev v Ruse, Bolgarija

Univerza v Ulmu, Nemčija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Projekt smo partnerji posvetili spoznavanju rabe digitalnih naprav in ustvarjanju digitalnih vsebin v izobraževanju starejših in izobraževanju odraslih nasploh. Poudarek projekta je na spoznavanju kulturnih in ustvarjalno izraznih dejavnosti v partnerskih organizacijah.

2. Projekti, ki se nadaljujejo in izvajajo v letu 2023

2.1. 4 elements in arts

Št. projekta: 2021-1-BE02-KA220-ADU-000035111

Trajanje projekta: 28. 2. 2022-27. 4. 2024

Spletna stran projekta: <https://www.4-elements.eu/>

Utemeljitev

Namen projekta je izboljšati vključenost starejših in drugih obrobni ciljnih skupin (oseb z disleksijo, gluhih, slabovidnih itd.) v družbo na temelju učenja angleščine inboljšati položaj starejših v naši, v mreže povezani družbi. V ta namen starejši spoznavajo značilnosti umetniških del, spoznavajo dela iz nacionalne in evropskih zakladnic.

Projekt ima dve ciljni skupini: izobraževalce odraslih in posredno tudi starejše. Starejši se učijo o umetnosti in se učijo tujega jezika.

Cilj tega projekta, ki je nadaljevanje z evropsko nagrado priznanega projekta 4 elementi, je, da se starejši izražajo kot umetniki, spoznavajo umetnine na temo štirih elementov, da se učijo o umetnosti, da izstopijo v javnost.

Doslej so partnerji naredili pregled nacionalnih umetnin na področju lepih umetnosti, filma, dizajna itd. Popisali so nacionalne stvaritve. Slovenska UTŽO pa je pripravila tudi konceptualno ozadje projekta, vodnik za razumevanje in izvedbo lekcij na temo kulturne dediščine in učenja angleškega jezika.

2.2. SEE U, Senior explorers of urban environments. Older people discover their neighbourhood digitally/Starejši s pomočjo digitalnih orodij odkrivajo svojo sosesko

Št. projekta: 2022-1-AT01-KA220-ADU-000086294

Trajanje projekta: 1. 12. 2022-30. 11. 2024

Spletna stran projekta: <https://www.see-u-project.eu/project/>

Projekt je nadgradnja predhodnega projekta Dreamlike Neighbourhood. Odkrivanje soseske ali mestne četrti starejši tokrat vodijo še drugače, ob spoznavanju digitalne tehnologije in njene uporabnosti v izobraževanju. Slovenska UTŽO načrtuje sodelovanje treh UTŽO, ki jih je izbrala po lastnih kriterijih velikosti in geografskega položaja.

3. Projekti v pripravi

3.1. Digital knowledge for new learning approaches (nadaljevanje DAICE)

II. PERIODIKA, ČLANKI, PREDAVANJA, NASTOPI, FILMI

1. Mentor in znanje

Publikacijo Mentor in znanje namenjamo predvsem strokovnjakom na področju izobraževanja starejših odraslih. Z njo pokrivamo vrzel v kontinuiranem poročanju o izobraževanju starejših v Sloveniji. Publikacija daje odgovore na tekoča vprašanja področja izobraževanja starejših.

Publikacija ne temelji na vnaprej določenem uredniškem programu. Je odziv, ki sledi potrebam mentorjev ali je odzunan novih spoznanj o izobraževanju odraslih.

[Mentor in znanje, januar 2022](#)

O znanju za prostovoljstvo.

[Mentor in znanje, julij 2022](#)

O priročniku Smernice za izobraževalce odraslih in štirih jezikovnih spretnostih.

[Mentor in znanje, oktober 2022](#)

O motivaciji starejših v postkovidnem času.

2. Zbirka e-novic SUTŽO Teklo je leto

Findeisen, D. Teklo je leto. <https://www.utzo.si/wp-content/uploads/2023/02/Teklo-je-leto-2022.pdf>

3. Znanstveni članki

[Findeisen, D. \(2022\) Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, od zibelke do zdaj. Homo senescens: dolgoživost in izobraževanje starejših. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete UL. 55-69.](#)

[Kutin, M., Findeisen, D. \(2022\) Procesi staranja med umikom in urbanostjo. Homo senescens: dolgoživost in izobraževanje starejših. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete UL. 249-259.](#)

4. EPALE

Findeisen, D. [As one's experience of cultural difference becomes more complex, one's cultural competencies increase.](#)

Findeisen, D. [Older people's reflections at the end of the True to Age, True to Gender project.](#)

Findeisen, D. [Projekti se zaključujejo, Funmilies tudi.](#)

Findeisen, D. [Piloting ni pilotiranje, ali pač! Gradivo nastalo v projektu GGA je bilo na preizkusu.](#)

Findeisen, D. [From the introduction to the conceptual background of the project True to Age, True to Gender.](#)

Findeisen, D. [V projektu GGA smo spoznali...](#)

Findeisen, D. [Conceptualizing and organising a memorable partners' meeting - Experiential Learning at Open University Zagreb.](#)

Findeisen, D. [No functional literacy without digital skills?](#)

5. Platforma Mojaleta.si

[Findeisen, D. Predupokojitveno izobraževanje se pogosto zmotno dojema kot – "odpisali so me".](#) Moja leta.si (Moje učenje), 9. 9. 2022.

[Findeisen, D., Kutin, M.: Ko se upokojimo, lahko izbiramo med umikom in sodelovanjem.](#) Portal Mojaleta.si (Moje učenje), 22. 2. 2022

6. Članki drugih in medijsko poročanje o nas

[Zaslужni prof. dr. Jurij Kunaver.](#) Radio Ognjišče (Naš gost), 11. 12. 2022.

[Vladali nam bodo roboti.](#) Revija Jana, 26. julij 2022, št. 30, str. 22-24.

[Kočar Pečnik, A.: Zakaj ženske, zakaj starejše ženske?](#) Portal Mojaleta.si (Moje učenje), 15. 12. 2022.

[Platiše, J.: Zakaj ženske, zakaj starejše ženske?](#) Seniorske novice. 29. 11. 2022.

[Gerdina, T.: Del tega, kar postanemo, je prepuščen naključju, del naši volji.](#) DELO, Generacija+, 8. 11. 2022, str. 12.

Krajnc, A.: How the Slovenian third age university has been established: present roles. PIMA Bulletin NO 43, julij 2022. Str. 33.

Dr. Ana Krajnc o Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje in njenih vlogah danes. Revija Jana, 26. julij 2022, št. 30, str. 22-24.

[Na obisku predstavniki evropskih tretjih univerz.](#) Občina Ajdovščina (Novice), 14. 4. 2022.

[Krajnc, A.: Kako pomembna se vam zdijo digitalna znanja pri starejših?](#) Spletna stran državne uprave Gov.si, 2022.

[Fajfar, S.: Pandemija več kot prepolovila izobraževanje starejših.](#) DELO, Generacija+, 26. 1. 2022

7. Predavanja, nastopi

(1) Dušana Findeisen
Kako razumeti in voditi sodelovalno učenje
Projekt Timeless

(2) Dušana Findeisen, Urška Majaron
Meeting Slovenian U3A
LearnersMot Joint Staff Training
Ljubljana, maj 2022

(3) Dušana Findeisen
Why not together?
DAICE
On-line meeting, junij 2022

(4) Dušana Findeisen
Slovenian U3a
4 Elements in Arts
Antwerpen, 7.-8. junij 2022

(5) Dušana Findeisen, Meta Kutin
Slovenian Third Age University Raising Awareness, Expressing and Changing Perspectives
Dreamlike neighbourhood, Older people connect in their communities
Age Platform, Bruselj, on-line, oktober 2022

(6) Dušana Findeisen

Conceptual background, the red thread of the project. Future and duration of the GGA project

(7) Dušana Findeisen

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Kaj vemo in česa ne vemo o dosežkih projekta Timeless

Ljubljana, Mladinska knjiga, Knjigarna Konzorcij, 23. maj 2022

(8) Dušana Findeisen

"Art takes away the dust of everyday life" On Art, art education, art socialisation and more

4 Elements in Arts

Istituto dei Sordi, Torino, 25. 11. 2022

(9) Dušana Findeisen, Meta Kutin

Dreamlike neighbourhood, Older people connect in their communities

Age Platform, Bruselj, on-line, oktober 2022

(10) Urška Telban

Slovenian Third Age University and its long tradition of volunteering in culture and education

GGA - Vztrajaj, dosezi cilj, pridobi si nagrado

Haag, Nizozemska, avgust 2022

8. Filmi

Findeisen, D., Majaron, U.: [Marko Živec, a volunteer](#)

Findeisen, D., Majaron, U.: [Lučka Trontelj, a volunteer](#)

III. CODANEC

Uspostavljanje študentov UTŽO za uporabo Zoom orodja

Projekt CODANEC – Connecting Danube Neighbours by Culture, Osebni zakladi kulturne dediščine (ang. *Share your personal cultural treasure*) je namenjen preučevanju, katere regionalne ali nacionalne kulturne zaklade je za posamezne skupine ali posameznike vredno ohraniti in podariti za prihodnost mlajšim generacijam. Cilj projekta je prikazati znanje in veščine starejših iz podonavskih držav, ki prispevajo k ohranjanju kulturne dediščine. Hkrati je projekt namenjen gradnji mostu z mlajšo generacijo, ki bo prispevala svoje ideje na temo kulturnih dobrin.

V okviru projekta smo na UTŽO Ljubljana v mesecu februarju izvedli delavnico za opolnomočenje starejših za uporabo aplikacije Zoom. S pomočjo orodij za delo na daljavo se tudi kultura lažje pretaka iz ene v drugo državo, od starejših k mlajši generaciji. Delavnice, ki sta jo izvedla Alenka Gabriela Ščuka in Martin Razpotnik, se je udeležilo 14 študentov UTŽO Ljubljana.

Pogled na stojnice na Mednarodnem donavskem festivalu v Ulmu

Od 6. do 10. julija se je Alenka Gabriela Ščuka udeležila zaključnega srečanja v projektu CODANEC v Ulmu, ki je potekalo v sklopu Mednarodnega donavskega festivala (International Danube Festival 2022). Na srečanju je predstavila enega od prispevkov slovenske kulturne dediščine, in sicer Festival sivke. Sivka v zadnjih letih pridobiva prepoznavnost v slovenskem kmetijstvu, turizmu in kulturni dediščini, zato jo je bilo vredno predstaviti tudi na mednarodni ravni.

Projekt CODANEC koordinira Institut für virtuelles und reales Lernen in der Erwachsenenbildung an der Universität Ulm (ILEU) iz Ulma. Projekt finančno podpira Ministrstvo nemške zvezne dežele Baden-Württemberg.

Povezava na spletno stran projekta: https://codanec.eu/cultural_treasure/

INŠTITUT ZA DISLEKSIJO

Dejavnosti Inštituta za disleksijo

Osveščanje javnosti:

- širjenje zavedanja o obstoju disleksije,
- širjenje razumevanja pojavov disleksije in oseb z disleksijo,
- širjenje zavedanja o prednostih disleksije,
- širjenje zavedanja o možnostih razvoja strategij za uspešno učenje in življenje oseb z disleksijo.

Izobraževanje, testiranje in svetovanje:

- izvajanje javnih predavanj za spoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- izvajanje testiranj za prepoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- nudenje svetovalne opore in spodbude otrokom in odraslim z disleksijo ter specifičnimi učnimi težavami za premagovanje teh težav in razvijanje uspešnih strategij za učenje, delo in življenje,
- usposabljanje mentorjev, učiteljev, prostovoljcev in drugih o disleksiji ter specifičnih učnih težavah.

Raziskovanje in razvoj:

- izvajanje teoretičnih in praktičnih raziskav na področju disleksije in specifičnih učnih težav,
- razvijanje in izvajanje nacionalnih in mednarodnih projektov,
- razvijanje teoretičnih temeljev disleksije,
- raziskovanje motivacije za učenje pri osebah z disleksijo,
- prilagajanje raziskovalnih rezultatov praksi,
- razvijanje kakovosti izobraževanja za osebe z disleksijo.

Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2022

Strokovni svet Inštituta za disleksijo

Člani Strokovnega sveta Inštituta za disleksijo, ki je bil ustanovljen aprila 2019, so: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen, Petra Bališ, mag. Marija Velikonja, Uroš Ferlin in Gregor Usenik. Strokovni svet sprejema vsebinske smernice in pomembnejše odločitve za delovanje Inštituta za disleksijo.

Testiranja za disleksijo

Zanimanja za splošne informacije in več védenja in spoznanj o disleksiji ter za testiranje za disleksijo je vsako leto več, tudi v letu 2022 več kot leto poprej. Razlog je v tem, da so starši vse bolj ozaveščeni o tem, kaj je disleksija, še vedno se tudi poznajo posledice pandemije, ko so se otroci šolali doma in so starši pri njih pogosteje prepoznali težave. Posamezniki, ki so iskali informacije in možnosti testiranja zase in predvsem za svoje otroke, so stik z nami našli na spletni strani ali po priporočilu drugih oseb. Redno, v določenih obdobjih celo vsak dan, smo beležili klice ali e-dopise posameznikov (staršev, zdravstvenih delavcev, pedagogov, logopedov ...), ki so potrebovali nasvet, pomoč, informacijo ali se želeli dogovoriti za datum testiranja. Večina naročanj na testiranje je prihajala po telefonu in tudi s spletne strani – preko obrazca za naročanje. Spomladi smo na spletni strani objavili obvestilo, da zaradi dolge čakalne vrste novih naročil za testiranje ne sprejemamo, kljub temu pa naročila s spletne strani kot tudi po telefonu še vedno redno prihajajo.

Testiranja za disleksijo so potekala v letu 2022 dokaj redno, nekoliko manj testiranj smo izvedli januarja in v poletnih mesecih. Trenutno je na čakalnem seznamu za testiranje več kot 150 otrok in odraslih.

V letu 2022 smo izvedli 72 testiranj za disleksijo, 65 za otroke in 7 za odrasle osebe. V primerjavi z letom 2021 to pomeni 13 testiranj več (v letu 2022 je bilo 59 testiranj). En testiranec v testiranju ni želel sodelovati, pri vseh ostalih je bila ugotovljena primarna disleksija. Izdelali smo 48 mnenj (v letu 2021 smo izdelali 42 mnenj), ki smo jih prejemnikom naknadno poslali po pošti (od tega tri brezplačno).

Za testiranje skotopičnega sindroma smo testirance napotili na IRLLEN kliniko Ljubljana.

Javna predavanja

Z namenom informiranja in ozaveščanja javnosti smo tudi v letu 2022 organizirali brezplačni javni predavanja, ki sta bili namenjeni staršem, starim staršem, pedagoškim delavcem, psihologom, učiteljem, medicinskim sestrkam in drugim posameznikom, ki so v stiku z osebami z disleksijo. Predavanja smo izvedli s spletno aplikacijo Zoom. Pripravo vsebin in organizacijski del je opravila Petra Bališ.

V letu 2022 smo izvedli dve javni predavanji:

- *Pogovor z Anjo Štefan*

Pogovor z Anjo Štefan, pisateljico, pesnico, književnico in pravljíčarko, je vodila dr. Dušana Findeisen (30. 3. 2022; predavanje je nastalo v sodelovanju s festivalom kulturno-umetnostne vzgoje Bobri in je bilo za udeležence brezplačno).

Predavanje je zbudilo veliko zanimanje in je bilo dobro obiskano. Anja Štefan je delila svojo osebno izkušnjo z disleksijo. Starši deljenje tovrstnih izkušenj potrebujejo, da lažje rešujejo svoje izzive, ki jih prinaša disleksija.

- *Kaj je disleksija?* Predavateljica: prof. dr. Ana Krajnc (7. 11. 2022), predavanje smo organizirali v sodelovanju z dr. Evo Boštjančič, vodjo katedre za psihologijo dela in organizacije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, in je bilo namenjeno predvsem študentom psihologije in psihologom. Predavanja se je udeležilo devet udeležencev.

Usposabljanje za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju

29. marca 2022 smo oddali prijavo na razpis MIZŠ za vpis v Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2022/23 (Katalog KATIS). Prijavili smo dve 8-urni usposabljanji z naslovom »Nikoli sam z disleksijo«. MIZŠ je Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje s sklepom z dne 20. 5. 2022 potrdilo za izvajalca profesionalnega usposabljanja. S sklepom je potrdilo izvajanje enega usposabljanja, ki ga tudi sofinancira v višini 50 % cene programa. Usposabljanje naj bi izvedli 15. in 16. novembra 2022, a smo ga zaradi premajhnega števila prijav prestavili na mesec marec 2023.

V letu 2022 smo izvedli tri predavanja v šolah, ki so bila namenjena učiteljem in strokovnim delavcem:

- Osnovna šola Ankaran, spletno predavanje (20. 1. 2022). Predavanje: Kaj je disleksija in kako jo prepoznamo? Predavateljica: prof. dr. Ana Kranjc
- Gimnazija Murska Sobota (29. 8. 2022). Predavanje: Kaj je disleksija in kako jo prepoznamo? Predavateljica: dr. Vesna Radonjić Miholič
- Osnovna šola Šmartno pod Šmarno goro (26. in 27. 10. 2022). Predavanje: Disleksija Predavateljice: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, mag. Brigita Kranjc.

Predavanja je organizirala Petra Bališ v sodelovanju s posameznimi šolami.

Disleksija – ot(r)ok zakladov: enodnevni dogodek za starše in otroke z disleksijo

Z namenom povezovanja staršev in nudenja medsebojne pomoči smo 8. 10. 2022 izvedli celodnevni dogodek za starše in otroke z disleksijo z naslovom Disleksija – ot(r)ok zakladov. Dogodek smo prejšnja leta zaradi epidemije že trikrat odpovedali. Dogodka se je udeležilo 11 staršev in 10 otrok. To je bil prvi dogodek v Sloveniji, kjer sta vzporedno potekala dva programa – program za starše in program za otroke z disleksijo.

Dogodek je požel velik uspeh, manjše število udeležencev je zagotovilo intimno in sproščeno vzdušje, da so tako starši kot otroci na predavanjih in delavnicah lahko delili svoje osebne izkušnje in težave.

Predavatelji in sodelavci na dogodku:

- ◇ Program za starše: prof. dr. Ana Krajnc, IDIS; dr. Dušana Findeisen, IDIS; dr. Vesna Radonjić Miholič, IDIS; mag. Brigita Krajnc, inkluzivna pedagoginja, OŠ Ane Gale; mag. Marija Velikonja; Uroš Ferlin, Fact d.o.o.; Nika Virant, Brightnin.
- ◇ Program za otroke: Andreja Dodič, specialna pedagoginja, OŠ Tabor Logatec; Klara Mestek, Cene Štupar, Karierni plac; Zoja Perčič, Kazina; Inja Bališ Zupančič, Taborniški Rašiški rod
- ◇ Organizacija in program: Petra Bališ, IDIS

Dogodek so podprli mnogi sponzorji: Sovita d.o.o., Javni zavod Cene Štupar, portala Moja leta in Ringaraja, Podravka, Tosama, plesna šola Kazina, Brightnin.

Za namen promocije je nastala spletna stran dogodka: <https://balis.si/institutzadisleksijo/>

Inštitut za disleksijo na Facebook strani

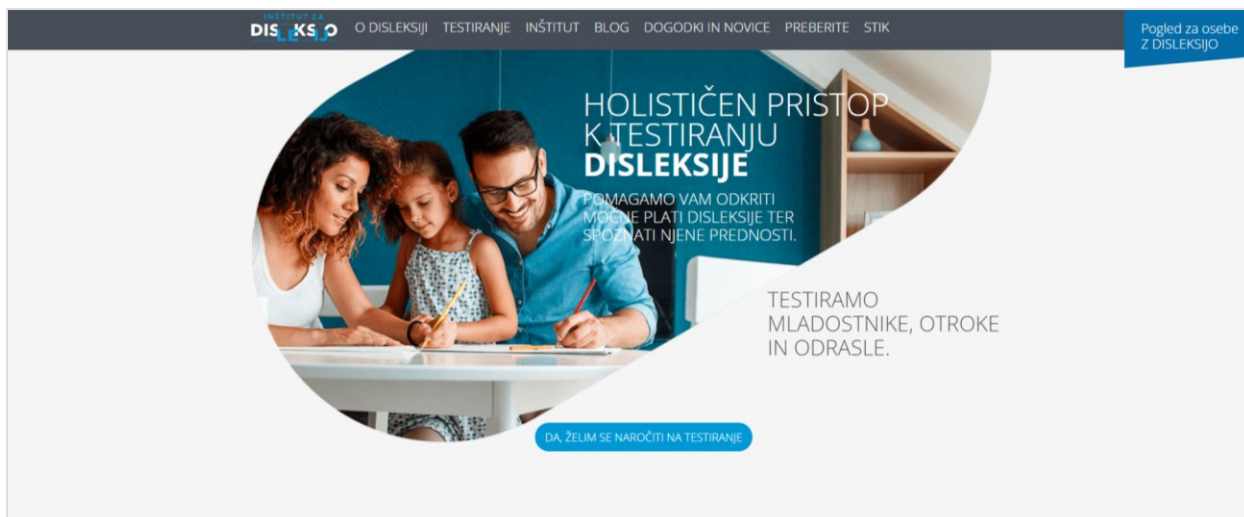
Inštitut za disleksijo ima svojo Facebook stran, ki ima že 3.732 sledilcev (499 več kot lansko leto v tem času). Stran nudi vpogled v razne oddaje, video prispevke, članke o disleksiji in skotopičnem sindromu ter obvešča in vabi na naše in druge dogodke na temo disleksije. Naslov FB strani: <https://www.facebook.com/disleksijainstitut/>

Facebook stran Inštituta za disleksijo ureja Petra Bališ. Zanimanje je veliko in še narašča, prav tako doseg objav. Posamezniki, ki sledijo Facebook strani Inštituta, so v objave izredno vpleteni, radi jih komentirajo, vsebine priporočajo naprej ali jih delijo. Izredno veliko zanimanje pokažejo uporabniki za prenos predavanj v živo. Video posnetek predavanja pa si lahko pogledajo tudi kasneje.

Inštitut za disleksijo na domači spletni strani SUTŽO

Leta 2016 je bila postavljena spletna stran Inštituta za disleksijo v okviru domače strani Slovenske UTŽO. Dostopna je na spletnem naslovu: www.utzo.si, kjer ima svojo podstran: <http://www.utzo.si/o-institutu-za-disleksijo/>.

Decembra 2020 je zaživela tudi samostojna spletna stran Inštituta za disleksijo: www.institutzadisleksijo.si. Vsebinsko smo stran dopolnjevali tudi v letu 2022. Stran je prilagojena osebam z disleksijo in je kot taka ena prvih in redkih tovrstnih spletnih strani. Spletna stran omogoča pogled za osebe z disleksijo in skotopičnim sindromom, kjer je možno izbrati izbor in velikost pisave, zamenjati barvo ozadja, barvo črk ter prilagajati širino stolpcev z besedili.

Ali razumete disleksijo in otroke z disleksijo?

Leta 2021 smo pričeli z načrtovanjem sklopa plačljivih spletnih predavanj z naslovom »*Ali razumete disleksijo in otroke z disleksijo?*«, ki so namenjena učiteljem, strokovnim delavcem v šolah, staršem, starim staršem in vsem, ki jih zanima tematika disleksije. Sodelujoči predavatelji so: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, dr. Vesna Radonjić Miholič, mag. Marija Velikonja, prof. dr. Zvezdan Pirtošek, Alenka Knez, dr. Anica Mikuž Kos, Silvestra Perčič in Uroš Ferlin.

Sklop predavanj nastaja z namenom povezovanja staršev in omogočanja medsebojne pomoči, izmenjave izkušenj, spoznavanja sveta oseb z disleksijo, iskanja njihovih talentov in posebnosti ter razbijanja mitov o neuspešnosti oseb z disleksijo.

Program predavanj imamo oblikovan, enako tudi sprejete dogovore s predavatelji. Nadaljevanje izvedbe plačljivih spletnih predavanj bomo izpeljali v letu 2023, ko bomo določili točne termine in višino kotizacije.

Sodelovanje z mediji in drugimi organizacijami

Na Inštitutu za disleksijo smo se povezali z različnimi institucijami in organizacijami. Še vedno ostajamo povezani s S.O.S. šolo in Irlen kliniko, povezali smo se s Filozofsko fakulteto, OŠ Šmartno pod Šmarno goro, OŠ Ankaran in gimnazijo Murska sobota. Šole so se na nas obrnile v želji po izvedbi izobraževanj, ki smo jih tudi izvedli.

Vnaprej ostajamo tudi v stiku s podjetjem Microsoft. Podjetje Inštituta za disleksijo ne bo podprlo finančno, pripravljeno pa ga je podpreti tehnično in z brezplačno uporabo aplikacije Teams za naša izobraževanja in predavanja na daljavo.

Še naprej si bomo prizadevali za sodelovanje z Zavodom RS za šolstvo, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, Mestno občino Ljubljana in drugimi organizacijami, ki delujejo na tem področju oziroma sodelujejo z osebami z disleksijo.

DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v okviru projekta KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022 izvajala izobraževalne programe zaboljšanje temeljnih kompetenc manj izobraženih in manj usposobljenih starejših zaposlenih. Bila je partnerica v konzorciju organizacij, izbranim na Javnem razpisu za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2018-2022. Operacijo sta sofinancirali *Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport* in *Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada*.

Projekt KORAK je potekal od 14. 9. 2018 do 31. 10. 2022.

Koordinator projekta (konzorcija partnerskih organizacij) je bil Javni zavod Cene Štupar. V projektu so sodelovale naslednje organizacije: Micro team, družba za računalniški inženiring, d. o. o., Srednja ekonomska šola Ljubljana, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) in Izobraževalni center Geoss, d. o. o.

Cilj projekta je bil izboljšati temeljne in poklicne zmožnosti zaposlenih in brezposelnih nad 45 let, ki so doslej imeli manj možnosti vključevanja v organizirano izobraževanje, zdaj pa si želijo izboljšati svoje znanje in spretnosti ter biti poklicno še bolj uspešni.

Namen projekta je bil povečati vključenost zaposlenih in brezposelnih v izobraževanje in vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence udeležencev izobraževanja za potrebe trga. Pomemben cilj je bil povečati njihovo zaposljivost in mobilnost ter spodbuditi njihovo osebno rast in participacijo v družbi.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je izvajala neformalne programe za pridobivanje temeljnih digitalnih kompetenc in temeljnih kompetenc za komuniciranje, tudi komunikacije v tujem jeziku. Udeležba v programih je bila brezplačna.

V letu 2022 smo izvedli programa:

- *Tečaj računalništva: Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel (7. 3.-30. 3. 2022);*
- *Mozaik v angleškem jeziku (ponovitveni) (25. 8.-27. 9. 2022).*

Program *Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel* je bil namenjen zaposlenim in brezposelnim starejšim od 45 let, ki imajo le osnovno znanje za delo z računalnikom in internetom, so manj kompetentni za delo v digitalnih okoljih in potrebujejo osnovne veščine za učinkovito delo z računalnikom, operacijskim sistemom Windows in navedenimi programi. Temeljni namen 40-urnega programa je bil omogočiti udeležencem, da pridobijo znanja za uporabo operacijskega sistema Windows 10, urejanja datotek in map, dela z besedili v Wordu in Excel. Program je vodil mentor Miha Kržič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Program za pridobivanje temeljnih kompetenc znanja tujega jezika z naslovom *Mozaik v angleškem jeziku (ponovitveni)* je omogočal razvijanje veščin, ki jih zaposleni potrebujejo za učinkovito delo in komunikacijo s strankami v tujem jeziku. Udeleženci so se seznanili z izborom besedišča in slovničnih struktur, ki so potrebne za delo in komunikacijo s strankami. Program je bil izpeljan v obliki praktičnih delavnic. Udeleženci so preko iger vlog in igranih situacij aktivno sooblikovali delavnice in se tako urili za kasnejšo samostojno rabo tujega jezika. Cilji programa so bili tudi spoznavanje uporabe IK tehnologije, tako za delo s strankami kot tudi za pomoč pri nadaljnjem učenju tujega jezika. Program je vodila mentorica Urška Drobnič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

V oba programa je bilo skupno vključenih 26 udeležencev.

9. marca 2022 sva se Urška Telban in Petra Bališ, strokovni sodelavki UTŽO v projektu KORAK, udeležili spletnega predavanja Janija Prgiča v organizaciji Srednje ekonomske šole Ljubljana, o motivaciji.

Program KORAK se je 31. oktobra 2022 uspešno zaključil. Ob zaključku smo sodelovali pri organizaciji in izvedbi zaključne konference projekta Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc 2018-2022 z naslovom: *Kakšne barve je vaš dan*, ki se je odvila 14. septembra 2022 na sedežu Javnega zavoda Cene Štupar.

V letih 2018-2022 smo skupaj izvedli 15 tečajev, v katerih smo uspešno usposobili 195 udeležencev.

Projekt Digitalna univerza za tretje življenjsko obdobje (skr. Digitalna UTŽO)

Konec leta 2021 smo uspeli s prijavo na razpis Ministrstva za javno upravo, ki je bil namenjen digitalni preobrazbi nevladnih organizacij in večji informacijski vključenosti njihovih uporabnikov v informacijsko družbo, pridobiti za nas dragocena sredstva. Razvili smo sodobno računalniško aplikacijo, ki je namenjena celovitemu, učinkovitemu in bolj racionalnemu izvajanju delovnih procesov zaposlenih na UTŽO kot tudi bolj enostavni in pregledni digitalni komunikaciji z animatorji študijskih skupin. Projekt smo poimenovali Digitalna univerza za tretje življenjsko obdobje in bo trajal še vse do konca februarja 2023.

Eden od pomembnih ciljev projekta je dvig digitalnih veščin starejših, zato smo 207 študentkam in študentom UTŽO omogočili računalniška usposabljanja za dvig splošnih digitalnih veščin. Šest zaposlenih se je usposobilo za delo z novo računalniško aplikacijo, ki je delovne procese precej optimizirala. Za uporabo nove spletne aplikacije smo usposobili 71 animatorjev in animatoric študijskih skupin, ki lahko sedaj do evidence članov svoje študijske skupine dostopajo kar prek gumba na spletni strani.

Pridruženi partner v projektu, Društvo za trajnostni razvoj Duh časa, nam je aprila 2022 doniralo 10 obnovljenih računalnikov z odprtokodnimi rešitvami, monitorji in tipkovnicami, ki smo jih podarili članom in članicam, ki so za to izrazili zanimanje.

Pri promociji projekta smo sodelovali s pridruženim partnerjem MojaLeta.si, zavodom za promocijo kakovostnega staranja in detabuizacijo starosti. Spoznanja o vrednosti novih digitalnih znanj in uporabnosti nove digitalne rešitve smo predstavili tudi članicam mreže SUTŽO na 30. razširjeni seji Sveta Mreže. Projekt smo predstavili tudi v oddaji STORŽ na Radiu Prvi (1. 9. 2022), v objavah v Seniorskih novicah (12. 7. 2022) in septembrskih E-novicah SUTŽO. Za namen informiranja o projektu smo izdelali tudi predstavitevno zgibanko.

Projekt zasleduje večplastne družbene cilje, ki se prekrivajo z nacionalnimi in evropskimi razvojnimi strateškimi usmeritvami za digitalizacijo vseh sfer življenja in za vse družbene skupine, hkrati pa prispeva k medgeneracijski povezanosti, saj so se v usposabljanja vključevale tudi študentke Oddelka za pedagogiko in andragogiko, pridruženega partnerja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, sodelovale pa bodo tudi pri evalvaciji projekta v začetku leta 2023.

Specialna knjižnica

Od leta 2006 dalje se v prostorih sedeža UTŽO v Ljubljani nahaja specialna knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je namenjena vsem, ki preučujejo starost in starejše, predvsem pa mentorjem, študentom, novinarjem in študentom fakultet, ki prihajajo na UTŽO na organizirano študijsko prakso. Knjižnično gradivo je urejeno po prevladujočih ključnih besedah ter najpogostejše prepoznanih področjih in pojavih. Digitalni seznam gradiva je dostopen na domači spletni strani na povezavi: <https://www.utzo.si/knjiznica/http-www-utzo-si-wp-content-uploads-2018-10-knjiznica-gradivo-1-pdf/>

Tudi v letu 2022 je bilo obiskovalcev knjižnice manj kot prejšnja leta, saj so še vedno veljali ukrepi, povezani s koronavirusom. Najbolj pogosto so knjižnično gradivo uporabili mentorji UTŽO. Zaradi pomanjkanja prostora na knjižnih policah smo se v letu 2022 odločili, da letnih

poročil UMAR-ja ne bomo več hranili in smo jih odpisali (46 enot). Knjižnica šteje sedaj skupno 2.283 enot. Evidenco izposoje vodi Urška Telban.

Vsebinskim področjem smo v letu 2022 dodali novo področje, in sicer Nasledki evropskih projektov SUTŽO (EP). Vsebinska področja so označena s sledečimi oznakami (v oklepaju):

- Raziskovalne naloge (RN): 59 enot;
- Strokovne in predstavitvene publikacije Univerze za tretje življenjsko obdobje (SPU): 137 enot;
- Izdelki študijskih krožkov (IŠK): 74 enot;
- Študijska praksa študentov (ŠP): 26 enot;
- Članki v Andragoških spoznanjih (ČAS): 39 enot;
- Andragoška spoznanja (AS): 91 enot;
- Kakovostna starost (KS): 62 enot;
- Umetnost (U): 20 enot;
- Umetnostna zgodovina (UZ): 26 enot;
- Psihogeriatija (PG): 15 enot;
- Starejši in prostovoljstvo (SIP): 56 enot;
- Gerontologija (G): 107 enot;
- Socialna gerontologija (SG): 147 enot;
- Socialno varstvo (SV): 75 enot;
- Narodopisje (NAR): 104 enote;
- Andragogika in geragogika (ANDR): 438 enot;
- Jezikoslovje (JEZ): 38 enot;
- Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU): 158 enot;
- Drugo knjižno gradivo (DG): 337 enot;
- Avdio-video gradivo (AVG): 194 enot;
- Multimedijско gradivo (MG): 2 enoti;
- Disleksija (DIS): 50 enot;
- Nasledki evropskih projektov SUTŽO (EP): 28 enot.

Starejše gradivo in malokrat uporabljeno ali iskano gradivo hranimo v arhivu. Ta obsega 514 knjižnih enot in 101 enoto avdio-video gradiva.

Mentorstvo študentom in podpora raziskovalcem

V letu 2022 smo omogočili andragoško študijsko prakso in podprli raziskovalne naloge 29-im študentom fakultet Univerze v Ljubljani in Mariboru ter raziskovalcem inštitutov in sorodnih raziskovalnih ustanov. Mentorstvo na UTŽO Ljubljana koordinira Alijana Šantej.

V marcu in aprilu 2022 smo sedmim *študentkam andragogike* omogočili opravljanje 80-urne študijske prakse v naši organizaciji. Ob nastopu prakse smo imeli s študentkami uvodno-spoznavno srečanje, na katerem smo skupaj naredili načrt prakse. Na srečanju smo jim predstavili poslanstvo, koncept in dejavnosti univerze za tretje življenjsko obdobje, kot tudi vire za poglobljeno preučevanje delovanja naše organizacije (literatura, spletni viri, video

gradivo). Študentke so v okviru študijske prakse sodelovale na dvodnevnem spletnem izobraževanju za mentorje »Blizu starosti, blizu socialno kulturnemu spolu«, na strokovnem srečanju članic Mreže SUTŽO »Kakovostno in s skupnostjo povezano izobraževanje starejših«, udeležile so se izobraževalnih srečanj več študijskih skupin ter se redno vključevale v računalniško izobraževanje za učno pomoč članom študijskih skupin pri obravnavanju snovi. Študijsko prakso so opravljale študentke andragogike: *Maša Sedar, Blanka Dolinšek, Anja Poberžnik, Laura Iskra, Aleša Palčič, Vanesa Mazreku in Lea Sedevčič*.

Katji Pintarič, študentki *Fakultete za organizacijske vede Kranj*, smo med študenti UTŽO omogočili deljenje spletne ankete za njeno raziskavo *Vplivi medgeneracijskega sodelovanja na starejše zaposlene*.

Skupina štirih *študentov psihologije* Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je v okviru predmeta *Psihologija učenja* izvedla za študente UTŽO Ljubljana delavnico o razvoju kritičnega mišljenja.

Aleksandru Janžovniku, študentu doktorskega študija na *Fakulteti za uporabne družbene študije*, smo med študenti UTŽO omogočili deljenje spletne ankete o njihovih pogledih na iskanje rešitev za kakovostno staranje, zlasti za področje dolgotrajne oskrbe starejših.

Sodelavcem *Društva za trajnostni razvoj Duh časa* smo omogočili med člani UTŽO deljenje spletne ankete o poznavanju prosto dostopne računalniške opreme in odprtokodnih računalniških programov.

Skupini *študentov Biotehniške fakultete* Univerze v Ljubljani smo med študenti UTŽO omogočili deljenje spletne ankete o prehranski oskrbi starejših za namen raziskave »Izziv reševanja prehranske oskrbe starejših«.

Anji Skapin in *Martinu Pogačarju*, raziskovalcema ZRC SAZU, smo med študenti UTŽO omogočili deljenje spletne ankete za raziskavo »Sladki spomini, raziskava o spominu in sladkarijah v nekdanji Jugoslaviji«.

Nini Tušek, študentki *andragogike* Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, smo za izdelavo njene magistrske naloge omogočili med študenti UTŽO deljenje spletne ankete o informiranju starejših odraslih glede izobraževalne ponudbe za starejše.

Niki Lavrič, študentki *andragogike* Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je dr. Dušana Findeisen svetovala z odgovori na vprašanja o vpeljavi kognitivnega treninga v andragoške institucije, ki se ukvarjajo s starejšimi odraslimi.

Skupina študentov *psihologije* (Katarina Madunič, Manca Troha in Maša Černilec) Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je med člani UTŽO izvedla anketo o razumevanju pojma vseživljenjsko učenje.

Skupina študentov *Fakultete za arhitekturo* Univerze v Ljubljani je med člani študijske skupine »Trgi, ulice in stavbe okoli nas« izvedla dve anketi na temo bivanja. Prva anketa se je nanašala na vprašanja o tem, kateri vidiki so pomembni pri izbiri stanovanja. Druga anketa se je osredotočala na vprašanja o pomenu bivanja v skupnosti.

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost, ima status prostovoljske organizacije in je vpisana v Vpisnik prostovoljskih organizacij pri AJ PES. Je tudi članica Slovenske mreže prostovoljskih organizacij pri Slovenski filantropiji, združenju za promocijo prostovoljstva. Ta nam nudi strokovno oporo, omogoča izobraževanja o prostovoljstvu in nas seznanja z novostmi na področju prostovoljstva.

Na UTŽO Ljubljana že dolga leta razvijamo modele vzporednega izobraževanja in prostovoljskega dela v javnih kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in sorodnih organizacijah, ki omogočajo aktivno tretje življenjsko obdobje ter prenos znanja in izkušenj starejših v javne ustanove. Programe prostovoljnega dela študentov UTŽO koordinira Urška Telban.

25. januarja je v organizaciji Slovenske filantropije potekalo spletno izobraževanje na temo pridobivanja prostovoljcev, namenjeno mentorjem. Udeležila se ga je Urška Telban. Obravnavali smo raznolike vsebine: kako izdelati profil prostovoljca, ki ga potrebujemo, na kakšen način pridobivati prostovoljce, kako pripraviti dober oglas za prostovoljsko delo in kako izbrati primerne prostovoljce.

Pred začetkom novega študijskega leta, 21. septembra, smo na UTŽO organizirali srečanje prostovoljcev, ki se vključujejo v programe prostovoljstva v organizaciji UTŽO. Srečanje pod naslovom *Kako razumeti prostovoljstvo in kako delovati?* sta vodili dr. Dušana Findeisen, ki je predstavila nagradni prostovoljski program, razvit v evropskem projektu GGA (Go Get Award – Vztrajaj, dosezi, prejmi nagrado: opolnomočenje starejših prostovoljcev), in Urška Telban.

Srečanje s prostovoljci UTŽO Ljubljana

Tudi v letu 2022 so posledice epidemičnih razmer še vedno vplivale na že obstoječe programe organiziranega prostovoljstva, ki jih je epidemija močno okrnila ali nekatere celo prekinila.

Tudi program *prostovoljnih kulturnih mediatorjev*, ki poteka v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, je bil od marca 2020 ustavljen. Šele v letu 2022 so se študenti UTŽO v času poletnih počitnic začeli ponovno vključevati v delo muzeja, kjer so vodili delavnice za otroke, sicer pa so prejšnja leta sodelovali tudi kot vodniki za obiskovalce po razstavi *Dotikanje* dovoljeno, kot pripovedovalci Krilatih in kosmatih zgodb ipd.

Vse od leta 2011 smo z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani povezani v partnerskem sodelovanju v programu *Vrtni prostovoljci – kulturni mediatorji v Botaničnem vrtu*. Naši člani in članice se vključujejo v delo pri zunanjih in notranjih vrtnarskih opravilih, vodijo obiskovalce po tropskem rastlinjaku, sodelujejo pri pripravi semen, pomagajo zaposlenim pri različnih delavnicah, vodenju in informiranju obiskovalcev. Vrtni prostovoljci, študenti UTŽO Ljubljana, so se tudi v preteklem letu v okviru možnosti vključevali v prostovoljno delo v Botaničnem vrtu Ljubljana.

Projektno srečanje GGA v Ljubljani: s prostovoljci UTŽO v Botaničnem vrtu.

7. aprila so prostovoljke in prostovoljci v Botaničnem vrtu v Ljubljani sprejeli goste, partnerje v evropskem projektu *Sanjska soseska*, ki so prišli iz Avstrije, Češke, Nizozemske in Belgije. Sodelavka Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani, mag. prof. pouč. bio in kem., Katja Malovrh, jih je povedla po vrtu, vrtni prostovoljki Olga Marinko in Helena Puh ter vrtni prostovoljec

Alojzij Keber pa so gostom predstavili svojo vlogo v vrtu, kako doživljajo svoje prostovoljsko udejstvovanje in kako je prostovoljstvo vplivalo na njihovo življenje po upokojitvi.

Člani študijskih skupin za slikarstvo so sodelovali kot prostovoljci pri postavljanju razstav ter informiranju, usmerjanju in spremljanju obiskovalcev po razstavnih prostorih Galerije Društva likovnih umetnikov Ljubljana (Galerije DLUL).

Z UNICEF-om smo že vse od leta 2003 povezani v humanitarnem projektu *Punčka iz cunj*, ki je namenjen cepljenju otrok v državah v razvoju. Punčka iz cunj predstavlja otroka iz države v razvoju, ki ga je potrebno cepiti in potrebuje našo pomoč. Posameznik punčko iz cunj posvoji z donacijo 20 evrov, kolikor stane cepljenje enega otroka proti šestim otroškim nalezljivim boleznim.

Med 24. in 27. avgustom se je animatorica skupine prostovoljk Punčka iz cunj, gospa Milena Bratun, skupaj z Urško Majaron in Urško Telban udeležila projektnega srečanja v projektu GGA v Haagu. Srečanje je potekalo na temo opolnomočenja starejših prostovoljcev. Spoznali smo primere dobrih praks iz držav partneric v projektu (Litve, Latvije, Bolgarije, Nizozemske in Slovenije) ter obiskali številne organizacije, ki delajo s prostovoljci v mestu Haag.

Na projektnem srečanju GGA v Haagu.

V letu 2022 je punčke izdelovalo 14 študentk prostovoljk, članic UTŽO Ljubljana. Na ogled so jih postavile v poslovalnicah Pošte Slovenije, na spletnih in FB straneh UNICEF-a, po dveletnem premoru pa je 1. decembra potekala tudi tradicionalna Miklavževa razstava na sedežu UTŽO Ljubljana na Poljanski cesti 6.

Razstava punčk na UTŽO Ljubljana

Punčke iz cunj so se 22. novembra predstavile tudi v Državnem zboru RS ter decembra na tradicionalni dobrodelni razstavi na Ljubljanskem gradu, ki je potekala od 15. do 29. decembra v peterokotnem stolpu.

Prostovoljke skupine Punčka iz cunj na Ljubljanskem gradu, 16. 12. 2022

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se SUTŽO povezuje s sorodnimi organizacijami v svojem okolju, kot so: Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Mladinska knjiga – Knjigarna Konzorcij, Mestni kino Kinodvor, Slovenska kinoteka, Slovensko mladinsko gledališče, CNVOS, Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, UNICEF, Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije, spletni portal Mojaleta, Seniorske novice itd. Z navedenimi in drugimi organizacijami nas povezuje kontinuirano programsko sodelovanje ali sodelovanje v posameznih ali občasnih dogodkih in akcijah.

Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo povezani od samih začetkov delovanja UTŽO (od leta 1985/86), saj je prof. dr. Ana Krajnc, ena od so-ustanoviteljic UTŽO in predsednica naše organizacije, vodilna andragoginja v slovenskem prostoru in tedanja predavateljica na tem oddelku. Študenti andragogike so od samih začetkov UTŽO raziskovalno spremljali in se prostovoljsko vključevali v razvoj izobraževanja starejših in nastanek UTŽO.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je učna baza za študente andragogike: na andragoško prakso sprejemamo študente andragogike (v letu 2022 sedem študentk na praksi), nudimo jim svetovanje in pomoč pri opravljanju raziskovalnih nalog, zanje organiziramo vaje v študijskih skupinah UTŽO v okviru predmeta Izobraževanje starejših. Predavatelji in sodelavci Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF so člani Zbora članov združenja SUTŽO (prof. dr. Sonja Kump, izr. prof. dr. Nives Ličen, Tanja Šulak). Strokovnjaki z navedenega oddelka sodelujejo kot predavatelji na strokovnih posvetih in izobraževanjih mreže SUTŽO (prof. dr. Marko Radovan, izr. prof. dr. Nives Ličen in drugi). Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko se v zadnjih dveh letih povezujemo pri razvoju in izvajanju predmeta *Izobraževanje starejših*. Študenti andragogike v okviru tega predmeta opravljajo na UTŽO študijske vaje, strokovni sodelavci obeh ustanov (FF in UTŽO) sodelujejo pri razvoju učnega gradiva za predmet Izobraževanje starejših. V letu 2022 sta prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej prispevali članka za drugi del učbenika (*Homo senescens II*), ki bo izšel kot samostojna znanstvena monografija.

V okviru potreb in možnosti se udeležujemo usposabljanj, ki jih za nevladne organizacije izvaja CNVOS. Vsako leto sodelujemo na uličnem *festivalu nevladnih organizacij LUPA*, ki poteka v središču Ljubljane in predstavlja promocijo delovanja NVO in njihov prispevek v javno dobro.

S Slovensko filantropijo se povezujemo na področju *prostovoljstva*, občasno se udeležujemo njihovih izobraževalnih dogodkov.

Z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, smo povezani v programu *Enajsta šola v knjigarni*. Vsak prvi torek v mesecu mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo študijska področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost. V letu 2022 smo v programu Enajsta šola v knjigarni izvedli štiri izobraževalna srečanja.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) se povezujemo na skupnih posvetih. Združujejo in povezujejo nas skupna prizadevanja v dobro starejših, kot je, denimo, razvoj digitalnih kompetenc starejših.

Z javnim mestnim zavodom za izobraževanje odraslih Cene Štupar – CILJ smo bili v letu 2022 povezani v izvedbi *mestnega programa izobraževanja odraslih* in v projektu *Korak – Kompetence za razvoj kariere*.

Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, nam omogoča brezplačno uporabo prostorov mestnih četrtnih skupnosti (nekdanjih krajevnih skupnosti) za delovanje študijskih skupin na več lokacijah po mestu: na Štefanovi 11, Rozmanovi 12, Vojkovi 1 in Dunajski 101.

Z Andragoškim centrom Slovenije (ACS) nas povezuje skupno področje našega delovanja: izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje. Naša prizadevanja se prepletajo v iskanju možnosti za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih, v skupni javni kampanji, sodelovanju na posvetih in konferencah ipd. Prof. dr. Ana Krajnc je 7. junija sodelovala s plenarnim predavanjem na Andragoškem kolokviju, s katerim so obeležili 30. obletnico delovanja ACS. Prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej sta sodelovali na letnem posvetu ACS o izobraževanju odraslih, ki je potekal 25. in 26. oktobra v Portorožu pod naslovom *Zdravi. Prodorni. Prožni*. Alijana Šantej je sodelovala s predstavitvijo programov UTŽO na področju varovanja in ohranjanja fizičnega in psihičnega zdravja ter vključevanja starejših v družbo v delavnicah na prvem dnevu posveta, prof. dr. Ana Krajnc drugi dan posveta na panelni razpravi Izzivi v izobraževanju odraslih. Z ACS nas povezuje tudi sodelovanje njihovih sodelavcev na strokovnih srečanjih Mreže SUTŽO. Tako je dr. Tanja Možina sodelovala 12. aprila na usposabljanju vodij in mentorjev Mreže SUTŽO s prispevkom *Dejavniki, ki vplivajo na kakovost izobraževanja starejših*.

Z UNICEF-om, Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, Društvom likovnih umetnikov Ljubljana (DLUL) in občasno še z nekaterimi drugimi organizacijami se povezujemo v *programih organiziranega prostovoljnega dela* v javnih ustanovah in humanitarnih organizacijah. Zaradi posledic epidemije programi prostovoljstva tudi v letu 2022 še niso polno zaživeli.

Sodelavci Prirodoslovnega muzeja Slovenije izvajajo za študente UTŽO program *Narava, znana neznanka* (krovna mentorica dr. Staša Tome), ki v študijskem letu 2022/23 poteka pod naslovom *V vrtincu življenja*.

S Slovensko kinoteko nas povezuje partnersko sodelovanje v programu *Po poteh slovenskega filma*, v katerem študenti UTŽO spoznavajo zgodovino in razvoj slovenske filmske umetnosti.

Na *Dnevih evropske kulturne dediščine* (DEKD) in *Tednu kulturne dediščine* (TDK) v organizaciji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije že nekaj let zapored sodeluje študijska skupina *Spoznajmo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olge Paulič, ki predstavlja nasledke svojih raziskovalnih nalog. Na letošnjih DEKD 2022 so predstavili dva raziskovalna projekta: *Še ne videna Ljubljana* in *Plečnikovo delo v trnovski cerkvi sv. Janeza Krstnika*. Osrednji dogodek v okviru DEKD je bila predstavitev projekta in istoimenske monografije »Še ne videna Ljubljana« 30. septembra v veliki sejni sobi Mestne hiše Ljubljana, poleg tega pa so člani skupine pripravili še več dogodkov, predstavitev in organiziranih vodenj po Ljubljani.

Z Mestnim kinom Kinodvor nas povezuje filmski abonma za poznejša leta *Filmska srečanja ob kavi*. Partnersko sodelovanje nas povezuje tudi s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Vloga UTŽO je promocija abonmajev *Filmska srečanja ob kavi* in *Gledališče ob petih* med študenti UTŽO.

UTŽO Ljubljana se povezuje z univerzo za tretje življenjsko obdobje v Zagrebu (Sveučilište za treću životnu dob Zagreb) in Frankfurtu (Universität des 3. Lebensalters an der Goethe-Universität Frankfurt am Main). Povezovanje poteka v duhu slogana *Most znanja in sodelovanja*. Povezujejo nas izmenjave izkušenj, sodelovanje na skupnih dogodkih (strokovnih posvetih, v projektih, na mednarodnem festivalu znanja in kulture starejših ipd.), medsebojni obiski strokovnih delavcev in študentov UTŽO, izmenjave iskanja raznih organizacijskih, pravnih in strokovnih rešitev, zamisli o novih programih in dejavnostih itd. V letu 2022 smo na UTŽO Ljubljana 22. aprila gostili gospo Kristino Güntsch, predstavnico UTŽO Frankfurt. 29. novembra smo sodelovali na dogodka ob 30. obletnici UTŽO Zagreb.

Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V letu 2022 smo izdali dve številki *E-novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. Pripravlja jih dr. Dušana Findeisen, namenjene so informiranju študentov, mentorjev in sodelavcev Slovenske univerze za tretje obdobje, novinarjem, andragogom, socialnim gerontologom, psihologom, geragogom in drugim strokovnjakom s področij, ki se dotikajo starosti, staranja in izobraževanja starejših. V e-novicah odpiramo vprašanja o starejših in izpostavimo pomembna dogajanja v mreži SUTŽO.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.utzo.si seznanjamo naše člane in članice, mentorje, slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in širšo javnost o dogodkih, novostih in aktivnostih v projektih, ki potekajo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. S soglasjem naših študentov jih obveščamo tudi z elektronskimi dopisi in okrožnicami. Tiste, ki niso uporabniki elektronske pošte, obveščamo s pisnimi okrožnicami. Obveščamo tudi z objavami na oglasnih deskah na Poljanski cesti 6, ki so razporejene tematsko (Obvestila in vabila UTŽO, E-novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, Novice iz partnerskih ustanov in Kulturni dogodki).

Objavljanje v drugih elektronskih medijih

Obvestila o aktualnih dogodkih in novostih na UTŽO objavljamo tudi na naši Facebook strani (*UTŽO Ljubljana*), na spletnem portalu *Moja občina*, na spletni strani *EPALE*, *Seniorji.info*, v *CNVOS* obvestilih, *Eurydice* novicah, *e-novicah ACS* in *e-novicah Andragoškega društva Slovenija*.

Mentor in znanje

V letu 2022 smo izdali tri številke elektronske publikacije *Mentor in znanje*, ki je namenjena predvsem mentorjem študijskih skupin na ljubljanski UTŽO in v mreži SUTŽO, pa tudi izobraževalcem starejših iz drugih okolij:

- Mentor in znanje 1: *Znanje za delo za plačilo, znanje za prostovoljstvo?*, januar 2022
- Mentor in znanje 2: *Smernice za izobraževalce odraslih*, julij 2022
- Mentor in znanje 3: *Kaj nam je naš projekt FUNMILIES pomagal razumeti?*, oktober 2022

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

RTV SLO1, oddaja Ah, ta leta!, 25. 2. 2022

Tema: *Vseživljenjsko učenje*

Sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc, Olga Rems

Novinarka: Neva Novljan

Povezava: <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174851056?s=tv>

Planet TV, oddaja Jutro na planetu (sezona 1, epizoda 187), 13. 6. 2022

Tema: *Ko nagajajo črke in številke*

Sodelovala: prof. dr. Ana Krajnc

Novinarja: Suzana Kozel in Taiji Tokuhisa

Povezava: <https://www.planeteka.si/watch/odUSRal2WH> na 1:06:07

RTV SLO1, oddaja Tednik, 4. 7. 2022

Tema: *Pomen nacionalne televizije za starejše*

Sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej

Novinarka: Anka Pirš

Povezava: <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174884726?s=tv> na 51:38 minuti

Radio Ognjišče, oddaja Modrost v očeh, 23. 8. 2022

Tema: *Izobraževalni programi na UTŽO v študijskem letu 2022/2023*

Sodelovali: Alijana Šantej, Marija Močnik, dr. Boštjan Plut, Neli Filipič

Novinarka: Damijana Medved

Povezava: https://avdio.ognjisce.si/share/mvo_2022_08_23_pdc

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 1. 9. 2022

Tema: *Novo študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje*

Sodelovali: Veronika Brvar, Martin Razpotnik in Urška Telban

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://prvi.rtv slo.si/podcast/storz/2125127/174896025>

Planet TV, oddaja Jutro na planetu (sezona 1, epizoda 187), 21. 9. 2022

Tema: *Aktivnosti na univerzi za tretje življenjsko obdobje*

Sodelovala: Judita Bagon, Alijana Šantej

Novinarja: Petra Košič

Povezava: <https://www.planeteka.si/watch/POBMOYIOPK> na 1:15:00

RTV SLO1, oddaja Tednik, 28. 11. 2022

Tema: Javna RTV za vse
Sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej
Novinarka: Anka Pirš
Povezava: <https://365.rtvsllo.si/arhiv/tednik/174917504>

Članki in objave v javnih občilih izpod našega peresa

Findeisen, D.: *Projekt Erasmus+ funmilies: oblike medgeneracijskega športa in zdravo staranje slovenski UTŽO odpira nove perspektive*. E-novičke ACS (Kotiček je vaš). Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/projekt-erasmus-funmilies-oblike-medgeneracijskega-sporta-in-zdravo-staranje-slovenski-utzo-odpira-nove-perspektive/> (3. 1. 2022)

Findeisen, D.: *Da bo prostovoljstvo starejših močnejše*. E-novičke ACS (Kotiček je vaš). Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/da-bo-prostovoljstvo-starejsih-mocnejse/> (20. 1. 2022)

Findeisen, D., Kutin, M.: *Ko se upokojimo, lahko izbiramo med umikom in sodelovanjem*. Portal Mojaleta.si (Moje učenje). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Ko-se-upokojimo-lahko-izbiramo-med-umikom-in-sodelovanjem> (22. 2. 2022)

Findeisen, D.: *Timeless prihaja v Ljubljano*. E-novičke ACS (Kotiček je vas). Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/timeless-prihaja-v-ljubljano/> (11. 3. 2022)

Krajnc, A.: *Evropska federacija starejših poziva: »Ustavite vojno, dokler ni prepozno.«* Portal Mojaleta.si. Rubrika Aktualno. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Evropska-federacija-starejsih-poziva-Ustavite-vojno-dokler-ni-prepozno> (18. 3. 2022)

Šantej, A., Telban, U.: *Digitalizacija mora zajeti vse družbene skupine*. Portal Mojaleta.si. Rubrika Aktualno. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Digitalizacija-mora-zajeti-vse-druzbene-skupine> (17. 5. 2022)

Krajnc, A.: *How the Slovenian third age university has been established: present roles*. PIMA Bulletin NO 43, julij 2022. str. 33. Dostopno na: <https://www.pimanetwork.com/post/pima-bulletin-special-issue-no-43>

Findeisen, D.: *Predupokojitveno izobraževanje se pogosto zmotno dojema kot – "odpisali so me"*. Portal Mojaleta.si. Rubrika Moje učenje. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Predupokojitveno-izobrazevanje-se-pogosto-zmotno-dojema-kot-odpisali-so-me> (9. 9. 2022)

Članki in objave drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Fajfar, S.: *Vedno je čas za vpis. Univerza za tretje življenjsko obdobje*. DELO, Generacija+, 24. 1. 2022, str. 15.

Fajfar, S.: *Pandemija več kot prepolovila izobraževanje starejših*. DELO, Generacija+. Dostopno na: <https://www.delo.si/magazin/generacija-plus/pandemija-vec-kot-prepolovila-izobrazevanje-starejsih/> (26. 1. 2022)

Nedić, S.: *Utjecaj medijske politike na enigmatiku u novinskim izdanjima*. Bjelovar: ČVOR, februar 2021.

Od fizičnega k psihičnemu zdravju – kakšne posledice pušča korona na starejših. Portal Ljubljana INFO. Dostopno na: <https://ljubljanainfo.com/novica/slovenija/od-fizicnega-k-psihičnemu-zdravju-kaksne-posledice-pusca-korona-na-starejsih> (23. 3. 2022)

NR: *Lutkovna skupina Žar zgled za prostovoljce*. Primorska, 19. 4. 2022.

Na obisku predstavniki evropskih tretjih univerz. Občina Ajdovščina, 21. 4. 2022, št. 241, str. 6.

Č. K.: *Staramo se v sistemu prostorov*. Revija Vzajemnost, letnik 48, maj 2022.

Pridružite se Poletni spletni univerzi 2022. Seniorske novice. Dostopno na: <http://janezplatise.blogspot.com/2022/05/pridruzite-se-poletni-spletni-univerzi.html> (27. 5. 2022)

Soseska mojih sanj. Staramo se v sistemu prostorov in ne le stanovanju. ZDUS +, Razdelek Utrpi v pokrajinskih zvezah, str. 18. Dostopno na: https://zdus-zveza.si/wp-content/uploads/2022/05/ZDUSplus_2022_05-06.pdf (31. 5. 2022)

Andragoški kolokvij 2022 (tudi) o izobraževanju za svet, ki se rojeva. ACS novičke. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/andragoski-kolokvij-2022-tudi-o-izobrazevanju-za-svet-ki-se-rojeva/> (14. 6. 2022)

Šantej, A.: *Digitalne kompetence potrebujemo vsi*. Seniorske novice. Dostopno na: <https://o-sta.si/31851/alijana-santej-vsi-potrebujemo-digitalne-kompetence> (12. 7. 2022)

Železnik, N.: *Vladali nam bodo roboti*. Revija Jana, 26. julij 2022, št. 30, str. 22-24.

Železnik Bizjak, B.: *Kuhinje za vsa obdobja*. Revija Vzajemnost, september 2022, str. 86-87.

Z učenjem nad spominske vrzeli. Glasilo MOL Ljubljana, let. 27, september 2022, str. 29.

Ž. A.: *Vodstvo po še ne videni Ljubljani*. Delo, 26. september 2022.

Vodenje po poteh še ne videne Ljubljane. Dnevnik, 29. september 2022, str. 9.

Železnik, N.: *Učenje je kot dihanje*. Revija Jana, 11. oktober 2022, št. 41, str. 48.

Gerdina, T.: *Del tega, kar postanemo, je prepuščen naključju, del naši volji*. DELO, Generacija+, 8. 11. 2022, str. 12.

Letni posvet o izobraževanju odraslih. E-novičke ACS. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/letni-posvet-o-izobrazevanju-odraslih-lpoio-2022-2/> (11. 11. 2022)

V tretjem življenjskem obdobju nas bogatijo druženje, ustvarjalnost in učenje. Društvo LIPA Domžale. Dostopno na: <https://www.drustvo-lipa.si/index.php/novice/887-v-tretjem-zivljenjskem-obdobju-nas-bogatijo-druzenje-ustvarjalnost-in-ucenje> (17. 11. 2022)

V človeka usmerjena digitalizacija z Mrežo nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo. Novice Gov.si. Dostopno na: <https://www.gov.si/novice/2022-11-21-v-cloveka->

[usmerjena-digitalizacija-z-mrezo-nevladnih-organizacij-za-vkljuccujoco-informacijsko-druzbo/](#)
(21. 11. 2022)

Platiše, J. *Zakaj ženske, zakaj starejše ženske?* Seniorske novice. Dostopno na:
<http://janezplatise.blogspot.com/> (29. 11. 2022)

Unicef Slovenija: *Naše punčke iz cunj danes mahajo z razstave na UTŽO Ljubljana*. Dostopno na: <https://www.facebook.com/UNICEF.si> (1. 12. 2022)

Kočar Pečnik, A.: *Zakaj ženske, zakaj starejše ženske?* Portal Mojaleta.si. Rubrika Moje učenje. Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Zakaj-zenske-zakaj-starejse-zenske>. (15. 12. 2022)

Objave novinarskega študijskega krožka

Članice in člani novinarskega študijskega krožka pod mentorstvom Neve Železnik objavljajo svoje prispevke v reviji Vzajemnost in drugih časopisih ter revijah (Zarja, Ženska, Nedeljski ipd.).

Zgibanke, plakati in drugo promocijsko gradivo

Šantej, A.: *Pridružite se Univerzi za tretje življenjsko obdobje!* (predstavitvena zgibanka)

Šantej, A., Telban, U.: *Digitalna UTŽO* (zgibanka)

Telban, U.: *Punčka iz cunj* (plakat)

Telban, U.: *Računalniški kotiček* (plakat)

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2022

PRIHODKI	EUR
Članarine	421.523
Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	56.064
Dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov	125.539
Dotacije drugih pravnih in fizičnih oseb	11.485
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	16.813

PRIHODKI SKUPAJ	631.424
------------------------	----------------

ODHODKI	EUR
Stroški porabljenega materiala	16.769
Stroški storitev	393.844
Stroški dela	220.197
Odpisi vrednosti (amortizacija)	2.162
Drugi poslovni odhodki	790

ODHODKI SKUPAJ	633.762
-----------------------	----------------

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2021 = 1.720 EUR

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2022 = 2.338 EUR

PRILOGE

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2020/2021, 2021/2022 in 2022/2023

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022	Število študijskih skupin 2022/2023
Angleški jezik	22	32	34
Človek in njegove pisave (kaligrafija)	/	/	1
Človek in okolje	1	1	1
Človek, zdravje, medicina	/	2	1
Čudoviti svet križank in ugank	/	/	1
Francoski jezik	8	10	10
Geografija (Slovenije, Evrope, sveta)	6	10	7
Gobe in gobarjenje	/	/	1
Italijanski jezik	18	21	21
Kaj vse živi in raste okoli nas?	/	1	/
Keramika	/	4	4
Književnost	1	1	1
Komuniciranje in medsebojni odnosi	1	1	1
Latinski jezik in kultura	1	1	1
Ljubljana in znani Ljubljančani	1	1	1
Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas	1	1	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	1	1	2

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022	Število študijskih skupin 2022/2023
Misleče telo	/	/	1
Narava, znana neznanka	/	/	1
Naravno vrtnarjenje	2	1	3
Nemški jezik	8	8	9
Notranja oprema in kultura bivanja	1	1	1
Novinarstvo	1	1	1
Od branja do pisanja	2	2	1
Po poteh slovenskega filma	/	/	1
Računalništvo in nove tehnologije	22	22	21
Rad(-a) imam gledališče	/	/	1
Rastlinstvo Alp in Evrope	/	/	1
Razvijamo kognitivne spretnosti	/	/	1
Ruski jezik	3	3	3
Slikarstvo	1	3	7
Slovenska in svetovna stavbna dediščina	/	/	1
Slovenske umetnice	/	1	/
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1	1	1
Spoznavanje glasbene umetnosti	1	1	1
Svetovne religije in verstva	2	2	3
Španski jezik	7	9	11
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	1	1	1
Umetnostna zgodovina	15	17	17
Ustvarjalno pisanje	2	1	2
Vrtna umetnost in krajinska arhitektura	/	1	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2020/2021	Število študijskih skupin 2021/2022	Število študijskih skupin 2022/2023
Vpliv klime na zgodovino	/	1	1
Zakaj in kako varujemo naravo	/	/	1
Zgodovina (slovenska, evropska, svetovna)	11	9	7
Znamenite zgodovinske osebnosti	1	1	1
Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda	1	/	/
Število študijskih skupin	143	172	188
Število študentov	1.194	2.089	2.108
Udeležba študenti	1.819	2.471	2.938

Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2022/2023

V študijskem letu 2022/2023 sodeluje z UTŽO Ljubljana 81 mentorjev.

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
1.	Todorče Atanasov	Slikarstvo
2.	Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
3.	Ines Babnik	Vrtna umetnost in krajinska arhitektura
4.	Lidija Bavec	Španski jezik
5.	Lidija Bertoncelj	Angleški jezik; Francoski jezik
6.	Veronika Brvar	Spoznavanje glasbene umetnosti
7.	Tamara Budec	Italijanski jezik
8.	Marija Cizelj	Francoski jezik; Španski jezik
9.	Vitja Dominkuš Dreu	Po poteh slovenskega filma
10.	Urška Drobnič	Angleški jezik
11.	Soča Fidler	Angleški jezik
12.	Neli Filipić	Ustvarjalno pisanje
13.	Dušana Findeisen	Angleški jezik
14.	Vitoslava Gaćeša	Nemški jezik
15.	Alla Gorše	Ruski jezik
16.	Marjeta Havliček	Spoznajmo svoje mesto in domovino
17.	Andrej Hren	Rastlinstvo Alp in Evrope
18.	Barbara Hrovatin	Človek, zdravje, medicina
19.	Adica Jamnišek	Geografija
20.	Duša Jesih	Slikarstvo
21.	Ana Jevševar	Zgodovina Slovencev v evropski zgodovini

22.	Damir Josipovič	Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas
23.	Maja Kavčič	Nemški jezik
24.	Nejc Kavka	Izbrane vsebine iz geografije
25.	Drago Kladnik	Izbrane vsebine iz geografije
26.	Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina
27.	Alenka Kolman Kavčič	Angleški jezik; Francoski jezik
28.	Ilona Končan	Književnost
29.	Katarina Koren	Italijanski jezik
30.	Vedrana Kosec	Razvijamo kognitivne spretnosti
31.	Nina Košir	Angleški jezik
32.	Adriana Kozamernik Jukić	Nemški jezik
33.	Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
34.	Dušan Kramberger	Slovenska in svetovna stavbna dediščina
35.	Miha Kržič	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij
36.	Robert Kukovec	Angleški jezik
37.	Jurij Kunaver	Geografija Slovenije in zamejskih pokrajin
38.	Meta Kutin	Trgi, ulice in stavbe okoli nas
39.	Gašper Kvartič	Latinski jezik in kultura
40.	Erik Logar	Regionalna geografija sveta
41.	Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
42.	Miloš Klemen Mahorčič	Italijansko renesančno slikarstvo; Baročno slikarstvo; Zgodovina Velike Britanije
43.	Štefan Markovič	Čudoviti svet križank in ugank
44.	Denija Marmilić Peršič	Italijanski jezik; Španski jezik
45.	Marija Močnik	Človek in njegove pisave (kaligrafija)
46.	Irena Mrak	Izbrane vsebine iz geografije
47.	Nives Palmić	Risanje in slikanje

48.	Olga Paulič	Spoznavmo svoje mesto in domovino
49.	Donovan Pavlinec	Izbrana poglavja iz umetnostne zgodovine; Francoski impresionisti
50.	Miha Pavšek	Izbrane vsebine iz geografije
51.	Tjaša Pavšič Klasinc	Ruski jezik
52.	Boštjan Plut	Zgodovina Evrope; Svetovna zgodovina; Svetovne religije in verstva; Ljubljana in znani Ljubljančani; Vpliv klime na zgodovino; Znamenite zgodovinske osebnosti
53.	Barbara Podlogar	Naravno vrtnarjenje: Zeliščni vrt. Okrasni vrt.
54.	Sabina Potočki	Misleče telo: gibalno-somatska vadba
55.	Irma Potočnik Slavić	Izbrane vsebine iz geografije
56.	Anny Elizabeth Prada Stopar	Španski jezik
57.	Tadej Praprotnik	Komuniciranje in medsebojni odnosi
58.	Jaka Racman	Umetnostna zgodovina
59.	Martin Razpotnik	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij
60.	Lea Rebernik	Izbrane vsebine iz geografije
61.	Tomaž Rijavec	Človek in okolje
62.	Kaja Rožman	Umetnostna zgodovina
63.	Katarina Saje	Rad(-a) imam gledališče
64.	Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik
65.	Mateja Seliškar Kenda	Od branja do pisanja
66.	Neva Sosič	Angleški jezik
67.	Nina Strašek	Nemški jezik
68.	Matic Šavli	Umetnostna zgodovina
69.	Lučka Šičarov	Keramika
70.	Henrika Škrli	Angleški jezik

71.	Luka Šparl	Gobe in gobarjenje; Zakaj in kako varujemo naravo?
72.	Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
73.	Nataša Helena Tomac	Francoski jezik; Italijanski jezik
74.	Nataša Tomaževič	Angleški jezik
75.	Staša Tome	Narava, znana neznanka
76.	Kristina Velkaverh	Nemški jezik
77.	Janez Zalaznik	Slikarstvo
78.	Irena Zgonc	Geografija in zgodovina Amerike
79.	Miha Zor	Umetnostna zgodovina
80.	Barbara Železnik Bizjak	Notranja oprema in kultura bivanja
81.	Nevenka Železnik	Novinarstvo

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2022

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1.	AJDOVŠČINA	Društvo MOST – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdoščina Gregorčičeva 21, 5270 Ajdovščina
2.	BISTRICA OB SOTLI	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Bistrica ob Sotli Bistrica ob Sotli 9, 3256 Bistrica ob Sotli
3.	BRDA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Brda - Unitri Brda Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
4.	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
5.	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
6.	DOMŽALE	Društvo Lipa Domžale Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
7.	GROSUPLJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje
8.	HOČE-SLIVNICA	Univerza za tretje življenjsko obdobje Hoče-Slivnica Rogoška cesta 60, 2204 Rogoza
9.	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Rožna ulica 2, 5280 Idrija
10.	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica Kidričeva ulica 15, 6250 Ilirska Bistrica
11.	IVANČNA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
12.	IZOLA	Andragoško društvo Morje - Univerza za tretje življenjsko obdobje Izola Ulica Giordana Bruna 6, 6310 Izola

13.	KOČEVJE	Podjetniški inkubator Kočevje OE Ljudska univerza – UTŽO Kočevje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14.	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Koper Ulica pri vodnjaku 2, 6000 Koper
15.	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah – enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje 150, 3260 Kozje
16.	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Tomšičeva 4, 4000 Kranj
17.	KRAS	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84, 6223 Komen
18.	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Dalmatinova ulica 6, 8270 Krško
19.	LAŠKO	Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško Aškerčev trg 4, 3270 Laško
20.	LENART V SLOVENSKIH GORICAH	RASG, Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
21.	LENDAVA	Ljudska univerza Lendava Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendava Kidričeva ulica 1, 9220 Lendava
22.	LITIJ–ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno Parmova ulica 9, 1270 Litija
23.	LJUBLJANA	Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
24.	LOG – DRAGOMER	Društvo DVIK – Univerza za tretje življenjsko obdobje Dolina 21, Lukovica pri Brezovici, 1351 Brezovica pri Ljubljani
25.	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Notranjska 14, 1370 Logatec

26.	MARIBOR	Mariborska knjižnica Univerza za tretje življenjsko obdobje Rotovski trg 2, 2000 Maribor
27.	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Univerza za tretje življenjsko obdobje Maistrova ulica 5, 2000 Maribor
28.	MARIBOR	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Prešernova ulica 1, 2000 Maribor
29.	MURSKA SOBOTA	Društvo – Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota
30.	NAZARJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Zgornje Savinjske doline Center za samostojno učenje Nazarje pri Andragoškem zavodu LU Velenje Zadrečka cesta 35, 3331 Nazarje
31.	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica Erjavčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica
32.	NOVO MESTO	Društvo upokojencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
33.	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
34.	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož
35.	POSTOJNA	Zavod Znanje Postojna – OE Ljudska univerza Postojna, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
36.	PTUJ	Ljudska univerza Ptuj Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 2, 2250 Ptuj
37.	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica
38.	RAKIČAN	Raziskovalno izobraževalno središče – RIS Rakičan Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendavska ulica 28, Rakičan, 9000 Murska Sobota

39.	RAVNE NA KOROŠKEM	Andragoško društvo Koroške – UTŽO Ravne na Koroškem Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem
40.	RIBNICA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica, Sodražica, Loški potok Knafljev trg 2, 1310 Ribnica
41.	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Celjska cesta 3a, 3250 Rogaška Slatina
42.	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica Savska 2, 8290 Sevnica
43.	SLOVENJ GRADEC	U3ŽO – Univerza za tretje življenjsko obdobje MOCIS Slovenj Gradec Meškova ulica 21, 2380 Slovenj Gradec
44.	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
45.	ŠENTJUR	Razvojna agencija Kozjansko OE Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 5, 3230 Šentjur
46.	ŠKOFJA LOKA	Društvo U3 Škofja Loka Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
47.	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
48.	TRBOVLJE	Društvo U3 Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje
49.	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
50.	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič Univerza za tretje življenjsko obdobje Trg svobode 18, 4290 Tržič
51.	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje

52.	VELIKE LAŠČE	KUD Primož Trubar Velike Lašče Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče
53.	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143a, 3305 Vransko
54.	VRHNIKA	Cankarjeva knjižnica Vrhnika Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrhnika Tržaška cesta 32 1360 Vrhnika
55.	ŽALEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4 3310 Žalec

Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO

Organi združenja so:

- Zbor članov združenja
- Upravni odbor
- Predsednik/-ca
- Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani združenja.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ združenja. Vodi ga **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica združenja.

Upravni odbor ima poleg predsednice sedem članov:

dr. Dušana Findeisen, članica
izr. prof. dr. Nives Ličen, članica
Tanja Šulak, članica
Alijana Šantej, članica
Petra Bališ, članica
Nevenka Železnik, članica
Boža Bolčina, članica

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem združenja ter nad finančnim in materialnim poslovanjem združenja.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik
Majda Ažman Bizovičar, članica
Marija Močnik, članica

Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2022

Zaposleni

Dr. Dušana Findeisen

Predstojnica Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Alijana Šantej, prof. ped.

Predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, izvršni vodja združenja

Alenka Gabriela Ščuka, univ. dipl. ped. in andr.

Koordinacija jezikovnih izobraževalnih programov

Petra Bališ, univ. dipl. ped. in andr.

Vodja projektov

Urška Majaron, inž. med. prod.

Projektna sodelavka

Urška Telban, prof. slov. in org. soc. mreže

Koordinacija izobraževalnih programov

Urša Kramberger, univ. dipl. ped. in andr.

Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Pogodbeni strokovni sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc

Predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Predsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Miha Kržič

Vodja programov za računalniško izobraževanje in nove tehnologije

Dr. Vesna Radonjić Miholič, univ. dipl. psih.

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo

Mag. Marija Velikonja

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo